...LLY KITOB PALATA...
INV. №

ОНА ЗАМИН КАФТИНГДА БЎЛСИН

9 январ — Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови куни мамлакатимиз учун катта ижтимоий-сиёсий воқеа. Кечаги қилинган ишлар ва эртанги истиқбол режалари туташган чорраҳа. Истиқлолимиздан бошланган масъулиятли ва зафарли йўлимиздаги муҳим бир бекат.

Сурхондарёлик ҳар бир каттаю кичикнинг бу кун таърифига бағишланган ўз сўзи, фикр-мулоҳазаси бор.

— Истиқлолнинг сеҳрига қарангки, қадриятларимизнинг оёқ ости бўлиб қолган дарахтларини яшнатиб юборди, — дейди **Халқаро Олтин мерос хайрия жамғармаси вилоят бошқармаси бошлиғи Хурсанд Пиримқулов.** — Нимасини яширамиз, ана, тўқсонинчи йилларда ҳам, масалан, буюк муҳаддис олимимиз Муҳаммад Исо имом Термизийнинг меросини ўрганиш у ёқда турсин, ҳатто, қабрлари қаердалигини ҳам билмас эдик-ку. Бир қатор тарихий меъморий обидалар мол бозорига айлантириб қўйилган эди.

Миллий мафкура, миллий тафаккур деганда биз осмонга қарамадик. Бизнинг оламни ўзига маҳлиё айлаган тарихимиз бор эди. Мустақиллик онг-шууримизни ўша барҳаёт ирмоқларга пайваста қилди. Ана шу ҳолатда мўъжиза рўй бергандай бўлди. Бу ирмоқлар мазмунига катталардан ҳам кўра ёшларимиз катта қизиқиш билан интилганлари кўзга ташланди. Ана, бир гуруҳ зукко ёшларимиз ал-Ҳаким ат-Термизий бобомизнинг меъморий мажмуида «Санамлар сарвари» деб номланган республика кўрик-танловини ўтказишди. Э.Шойдуллаев деган ёш олимимиз Жарқўтон, Далварзин ёдгорликларини ўрганишда ғайрат кўрсатди. Тарихий обидаларни қайта таъмирлашда ҳам ёш раҳбарлар, ёш усталар алоҳида ташаббус кўрсатдилар. Ҳаким ат-Термизий ҳақида етти қисмдан иборат телефильм яратилгани, 40 дан зиёд Термизийларнинг илмий-бадиий мероси ўрганилаётгани, уларнинг асарлари нашрга тайёрланаётгани энди келажак дарахтларининг гуллаб-яшнашига куч-қувват ва салоҳият бағишлайди.

Ҳа, ёшларимиз ўз насл-насабларини теранроқ англаб бормоқдалар. Бугуннинг қадрини англамоқдалар. Бу яхши кунлар учун кимдан миннатдор бўлишларини теран ҳис қиладилар. Бугунги ёшларимизда мен ҳаммадан кўра оқибатлилик фазилатини яққолроқ кўргандай бўламан. Бу бизнинг энг катта ютуғимиз эмасми?!

Отабек РАҲИМОВ, Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи 9-Сурхондарё округ сайлов комиссияси раиси:

— Ёшларимиз шаънига айтилган гапларга қўшиламан. Ёшларимиз бугун чиндан ҳам фаол. Бу комиссиямиз таркибидаги 572 сайлов участкасида ҳам кўзга ташланади.

Президентлик сайловига вилоятимиздан 850 мингга яқин сайловчи қатнашади. 40 мингдан ошиқ сайловчи биринчи марта овоз беради. Умуман сайловчиларимизнинг 40-45 фоизи — ёшлар. Куни кеча биз семинар ўтказдик. Эътибор берсамки, участка сайлов комиссиялари фаолларининг ҳам кўпчилиги ёшлар экан. Савол-жавоблардан ёшларимизнинг Президентлик сайловига катта қизиқиш, масъулият билан қараётганларини кўриб, ҳаяжонланиб кетдим. Сездимки, мустақил мамлакатимизда ёшларни тарбиялаш, уларга ғамхўрлик қилиш, авайлаб-асраш, уларга ишониб иш тута билиш сиёсати мева бера бошлади.

Замон бобо АБДУРАҲМОНОВ, Музрабод туманининг Ёлғизбоғ қишлоғидан. 105 ёшли сайловчи:

— Одамларимизнинг оқибатлилиги ҳақида гап кетаяпти. Оқибатли бўлиш дегани яхшиликни унутмаслик, уни қадрлаш дегани. Бу дунёнинг, бу замоннинг суянчиғи ўзи битта — яхшилик, эзгулик.

Тўғри гапни айтганнинг, тўғри йўлга юрганнинг фикри тиниқ бўлади. Унинг томирларига қуйқа ўтирмайди. Яхши яшайди. Узоқ яшайди.

Невараларим, эвараларимга ҳавасим келади. Улар бугунгидан ҳам юз, минг баробар ёруғ кунларни кўрадилар. Ўзбекистон Хизр алайҳис саломнинг назари тушган тупроқ. Бунинг нишоналарини кўриб турибмиз-ку. Шу юртни невараларим, чевараларим, кафтларингга кўтариб юринглар. Ҳеч чарчаманглар, илоҳим.

О. УСАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловига 3 кун қолди

ЯНА БИР ҚЎШМА КОРХОНА

Янги йилдан Фарғонада фаолият кўрсатаётган қўшма корхоналар сони яна биттага ортди. Республика Вазирлар Маҳкамасининг қарорига биноан ташкил этилган «Кобул-Фарғона Ко ЛТД» қўшма корхонасининг расмий тақдимоти бўлиб ўтди. Янги корхона муассислари «Фарғона тўқимачилик комбинати» акциядорлик жамияти, Жанубий Кореянинг «Кобул текстайлз» компанияси ҳамда «Кобул-Ўзбек Ко» ўзбек-корейс қўшма корхоналари ҳисобланади.

Йилнинг бошидан маҳсулот бериши кўзланаётган корхона йилига 21,6 минг тонна ип маҳсулотлари, 12,3 миллион погон метр сурп ишлаб чиқариш қувватига эга. Ипнинг 75 фоизи, газламанинг 100 фоизи эркин валютага сотилиши кўзланмоқда.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

Навоий кон-металлургия комбинатига қарашли "Дўстлик" агрофирмасида мевани қайта ишлаш ва консервалаш цехи ишга тушди. Исроилнинг "ИЕС Инженеринг ЛТД" фирмаси билан ҳамкорликда бунёд этилган бу цехда олма ва узум, шунингдек помидор каби сабзавотлар шарбати қадоқланади. Эндиликда яқин атрофдаги хўжаликларда етиштирилган мева ва сабзавотлар шу ернинг ўзида қайта ишланади.

Ёрқул УМАР,
ЎзА мухбири

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2000 йил 6 январ пайшанба

Сотувда эркин нархда № 4 (2301)

ҚИШЛОҚДА ЦЕХ ОЧИЛДИ

Конимех туманидаги «Конимех» ширкат хўжалиги марказида жойлашган Саржал қишлоғида қоракўл терини қайта ишлайдиган янги цех фойдаланишга топширилди. Йилига 50 минг донагача қоракўл терини қайта ишлаш қувватига эга бўлган цехда айни пайтда 10 нафарга яқин ишчи меҳнат қилмоқда. Эндиликда бу ерда териларни ошлаш, бўяш билан биргаликда чўпон-чўлиқлар учун иссиқ кийим-бошлар тикиш ҳам йўлга қўйилмоқда.

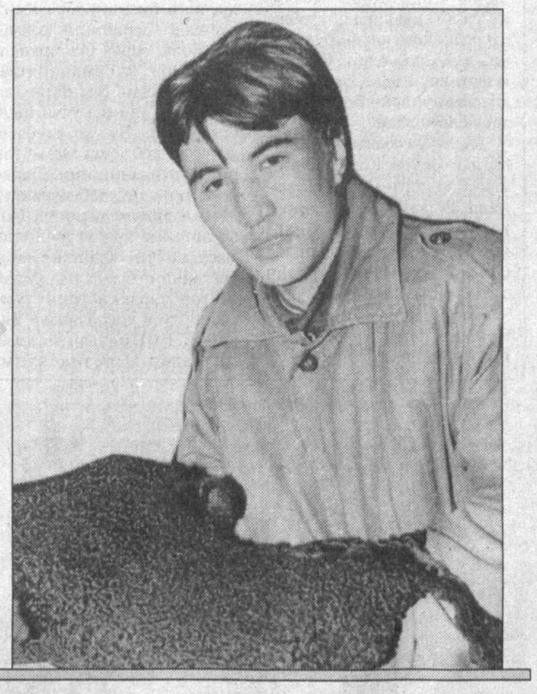

СУРАТДА: зоотехник Тўйлибек Байшаев.

С. ЗУФАРОВ
(ЎзА) олган сурат.

МУРУВВАТ ЎН КУНЛИГИ

МЕҲР ҚОЛУР, МУҲАББАТ ҚОЛУР

«Дунёда меҳр-муҳаббатдан бошқа ҳамма нарса ўткинчи ва нисбийдир, — деган экан донишмандлардан бири. — Вақти келиб баланд ва ҳашаматли бинолар емирилиши, дарёлар қуриши, боғ-чаманлар хазон бўлиши мумкин. Лекин меҳр-муҳаббат ҳеч қачон эскирмайди ва йўқолмайди».

Бугун «Мурувват кунлари»да Тошкент шаҳар Акмал Икромов туманида амалга оширилаётган савоб ишлар билан танишар эканман, дарров хаёлимга донишманднинг юқоридаги сўзлари тушди.

Ҳимоя муҳтож одамлар, кексалар, кўп болали оилалар, Меҳрибонлик уйлари тарбияланувчилари, беморлар ва ногиронлардан хабар олиш, уларга маънавий ва моддий ёрдам кўрсатиш аввалдан ҳокимлик эътиборида бўлиб, бугун янада фаоллик касб этган. «Маҳалла», «Нуроний», «Соғлом авлод учун» ва «Қизил Ярим ой» жамиятларининг туман бўлимлари бу борада алоҳида жон куйдирмоқда. «Яшнар» болалар магазини, ширин яхна ичимликлар ишлаб чиқарадиган «Мах-Хуросон» фирмаси, гўшт маҳсулотлари билан савдо қилувчи «Дамин кўпчи» хусусий фирмаси, янги йил олдидан ногирон болалар соғлигини тиклаш учун 50 минг сўм пул ўтказган «Шарқ Мир ЛТД» қўшма корхонаси уларга яқиндан ёрдам бермоқда. Ал-Хоразмий маҳалласида истиқомат қилувчи Абдувоҳид ака Исамуҳамедовни тумандагилар яхши билишади. У киши жуда бой эмас. Чоғроққина битта дўкони бор, холос. Шу ердан чиққан фойдани фақат ногирон ва бемор болалар учун ишлатади. Келинг, саховатли инсонлардан мурувват кўраётганларнинг дил сўзларига бир қулоқ тутайлик-а.

Фотима АДҲАМОВА: — Мен 12 ёшдаман. Ногиронлигим сабабли юролмайман. Бундан беш йил аввал менга ўтирадиган аравача совға қилишди. Унда ўтириб уй ичида, ҳовлида айланиб юраман, телевизор кўриб, китоб ўқийман. Президентимизнинг 2000 йилни «Соғлом авлод йили» деб эълон қилганидан жуда хурсанд бўлдим. Зора, шу йилда тузалиб кетсам... Айтмоқчи, ҳокимликда 300 нафар болага бепул «Арча байрами» ўтказиларкан. Мени ҳам таклиф этишган. Онам аравачада бўлса ҳам олиб бораман деяпти.

Малика ЮНУСОВА: — Мен 30-кварталдаги 2-уйнинг 74-хонадонида истиқомат қиламан. Беш нафар фарзандим бор. Тақдир экан, кенжатойим Носирбек ногирон туғилди. Ҳокимиятдагиларга раҳмат. Кам таъминланган оила сифатида беш нафар фарзандимга доим ғамхўрлик кўрсатиб келишади. Байрамлар ва туғилган кунларда албатта совға-саломлар билан йўқлашади. Инсонпарвар юртда яшаётганлигим билан фахрланаман. 9 январ куни эса ҳаммамизнинг бошимизни қовуштириб, ёруғ манзилларга томон олиб бораётган Ислом Каримов учун овоз бераман.

Раиса МАЛЮГИНА: — Эзгулик ва яхшиликнинг миллати бўлмайди, деганлари рост экан. Мен пенсионерман, бир ўзим яшайман. Атрофимдаги меҳри дарё одамларни кўриб кайфиятим яхшиланади, кўнглим кўтарилади. Ҳокимиятдан, ижтимоий таъминот бўлимидан тез-тез йўқлаб туришади. Мактаб ўқувчилари ҳам келишади уйимга. Пенсиямни ўз вақтида оламан. Дунёнинг турли бурчакларида юз бераётган тўполонларни телевизорда кўриб, Ўзбекистонда тинчлик-осойишталик барқарорлигидан қувонаман. Бунда Ислом Каримовнинг хизмати беқиёс, албатта. Президентликка сайлов куни биринчи бўлиб сайлов участкасига чиқаман ва ажойиб инсон, бутун дунё тан олган инсон — Ислом Каримов учун овоз бераман, деб яхши ният қилиб ўтирибман.

Гулчеҳра ЙЎЛДОШЕВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

2000 йил — Соғлом авлод йили

КЕЛАЖАГИ БУЮК ДАВЛАТНИНГ ОЛТИН ПОЙДЕВОРИ

Юртбошимиз Конституция кунига бағишланган тантанали маросимдаги нутқида 2000 йилни улуғ ниятлар билан «Соғлом авлод йили», деб эълон қилди. Бу билан у киши келажаги буюк давлат таг-заминига яна бир олтин ғишт қўйди. Соғлом авлод орзуси ўзбек халқининг азалий, қонқонига сингиб кетган муқаддас интилиши бўлиб келганлиги ҳаммамизга маълум. Уни амалга ошириш имкони эса фақат мустақиллик туфайлигина вужудга келди.

Албатта, соғлом авлодни тарбиялаш бир-икки йилда амалга ошириладиган иш эмас. Айни вақтда бу муҳим вазифа бир-икки киши томонидан ҳам ҳеч қачон бажарилмайди. Ислом Каримов айтганларидек, у ҳар бир инсон, ҳар бир оила, бутун жамиятдан жиддий эътибор ва узлуксиз меҳнат талаб қиладиган, жисмоний ва маънавий камолот гармониясини ўзида муштараклаштирадиган жараёндир.

Йўлбошчимизнинг чуқур мазмунга эга дастурий нутқларида баён қилинган ана шу вазифа биз, зиёлилардан уни амалга оширишнинг усул ва воситаларини яратишни талаб этади.

Соғлом авлодни шакллантириш — бениҳоя серқирра, кенг қамровли вазифа. Бу вазифанинг моҳиятини эса ҳар бир шахсда мустақилликни, мустақил идрок, мустақил фикр, мустақил тафаккур, мустақил дунёқарашни тарбиялаш ва ривожлантириш ташкил қилади. Чунки мустақил инсонгина ўзининг ва айни вақтда ўзгаларнинг соғлик-саломатлиги, маънавий камолоти ҳақида қайғуриши, унга кўмак бериши мумкин. Мустақил инсонгина гўзал, бақувват ҳанасида соғлом, беғубор ақлни кўкартира олади. Бинобарин, айни соғлом ақлгина жисм гўзаллигини намоён этади.

(Давоми 3-бетда).

ХОТИН-ҚИЗЛАР ҲОҲИШ-ИРОДАСИ

Тошкентда республика ҳамда пойтахт хотин-қизлар қўмиталари фаолларининг мамлакат Президентлигига Ислом Каримов номзодини қўллаб-қувватлашга бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди. Уни Бош вазир ўринбосари, республика Хотин-қизлар қўмитаси раиси Д.Ғуломова бошқарди.

Йиғилишда сўзга чиққанлар Ўзбекистон мустақилликкка эришгандан кейинги қисқа вақт мобайнида мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий, иқтисодий, маънавий-маърифий ва маданият соҳаларида қўлга киритилган барча ютуқлар, хотин-қизлар ҳаётидаги муҳим ўзгаришлар, уларнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётда фаол иштирок этишлари учун яратилаётган шарт-шароитлар, юртимизда ҳукм сураётган тинчлик ва осойишталик бевосита Йўлбошчимиз номи билан боғлиқ эканини таъкидлаб, сайловчиларни 2000 йил 9 январ куни бўладиган Президент сайловида Ислом Каримов номзоди учун овоз беришга чақирдилар.

(ЎзА)

ЖУРНАЛИСТЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Сурхондарё вилояти солиқчилари фаолиятига журналистлар катта қизиқиш билан қарамоқдалар. Ўтказилаётган рейд ва текширувлар, тизимда амалга оширилаётган ислоҳотлар марказий ва маҳаллий нашрларда, радио ва телевидениеда мунтазам ёритиб борилмоқда.

Вилоят давлат солиқ бошқармаси ва Давлат солиқ қўмитаси матбуот хизмати ташаббуси билан яқинда Термиз шаҳрида ўтказилган солиқчилар ва журналистлар учрашувида ўзаро ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш чора-тадбирлари муҳокама этилди. Бошқарма бошлиғи Норбой Ҳофизовнинг 1999 йил якунлари ва янги йил вазифалари ҳақидаги ахборотидан сўнг қизғин савол-жавоблар бошланди, ўзаро ҳамкорликни янада кучайтиришга қаратилган таклифлар ўртага ташланди. Учрашув қатнашчилари бундай мулоқотни йилнинг ҳар чорагида ўтказиб туриш мақсадга мувофиқ эканлигини таъкидладилар.

Давлат солиқ қўмитаси матбуот хизмати бошқа вилоятларда ҳам шундай учрашувлар ташкил этишни режалаштирмоқда. Бу тадбир солиқ қонунчилигини кенг тарғиб этишда ва солиқчилар ҳаётини ёритишда оммавий ахборот воситаларидан тўлароқ фойдаланиш имконини беради.

Ж. НОСИРОВ.

"УМИДИМ — ЁШЛАР"

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академиясининг "Академия" нашриёти янги йил арафасида Соғлом авлод йилига бағишланган "Умидим — ёшлар" деб номланган мўъжаз китобчани чоп этди. Ушбу китобчадан Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг ёшлар ҳақидаги, уларнинг тарбияси, буюк келажакни яратишдаги масъулияти, вазифалари хусусидаги фикрлари ўрин олган. Бу фикрлар миллат шукуҳи бўлган соғлом авлод тарбиясига масъул каттаю кичик учун муҳим йўлланма бўлиб хизмат қилади. Китобча ёш авлод ҳаётига оид рангли фотосуратлар билан безатилган.

(ЎзА)

МЕҲНАТ АҲЛИГА ҒАМХЎРЛИК

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Жисмоний шахслар даромадларига солиқ солиш шкаласини такомиллаштириш тўғрисида»ги Фармонига кўра, 2000 йилнинг 1 январидан бошлаб жисмоний шахслар даромадларига энг катта солиқ ставкаси 45 фоиздан 40 фоизга камайтирилди. «Туркистон-пресс» мухбири Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг фуқароларни даромад солиғига тортиш бўлими бошлиғи Очил ҒАНИЕВ билан учрашиб, ушбу ҳужжатни шарҳлаб беришни сўради.

— Очил Исматович, ушбу Фармон замирида биринчи навбатда аҳоли фаровонлиги ҳамда турмуш даражасини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлик ётибди. Агар бунга иқтисодий нуқтаи назардан қарайдиган бўлсак, биламизки, иқтисодий ислоҳотларни ўтказиш учун мамлакат бюджети катта маблағга муҳтож. Бунга қарамасдан ҳукуматимиз бу йўлда дадил қадам қўймоқда...

— Солиқ ставкасини пасайтириш бюджет тушумларининг автоматик равишда пасайишини билдирмайди. Жаҳон тажрибаси кўрсатадики, солиқларни маълум бир меъёрдан ошириш акс таъсир кўрсатиши мумкин. Масалан, 60-йилларда Японияда иқтисодий ислоҳотлар ўтказилиши жараёнида солиқларнинг энг катта ставкаси 55 фоизга оширилган. Бунинг оқибатида эса бюджет тушумлари кескин камайиб кетган. Президентнинг мазкур Фармони меҳнатни тўғри баҳолаш, даромадларни аниқ-ошкор кўрсатишга шарт-шароит яратишга йўналтирилган. Жойлардаги текширишларнинг кўрсатишича, аҳолининг бир қисми меҳнат ҳақи тўлашнинг натура кўринишида ҳисобига даромадларнинг маълум бир бўлагини яширишга ҳаракат қилаётир. Даромад солиғини тўламасдан пул маблағларини банкдан олиш ҳоллари ҳам юз бераётир. Шубҳасиз, солиқ энг катта ставкасининг пасайтирилиши аҳоли даромадларини очиқ-ошкор кўрсатишга рағбат беради.

— Солиқ тизимимизни бошқа мамлакатлар солиқ тизими билан қандай қиёслаш мумкин?

— 1995 йилдан бошлаб фуқароларимизнинг ўртача ойлик даромади учта энг кам иш ҳақи миқдоридан тўртта энг кам иш ҳақи миқдорига етгунга қадар ошаяпти. Буни декларация қилинган даромадлар бўйича белгиланган иш ҳақи деб оламиз. Асосида солиқнинг прогрессив ставкалари ётган даромадларга боғлиқ равишда мавжуд солиқ солиш механизмимиз амалда ривожланган Европа мамлакатларникидан сира қолишмайди. Бироқ солиқ даражасини механик равишда қиёслаш нотўғри, бу ўринда маҳаллий шарт-шароит, маълум ўзига хосликларни ҳисобга олишга тўғри келади. Масалан, Германияда 100 турдаги солиқ мавжуд дейдиган бўлсак, бизда уларнинг сони 17 та. Бу асло Германия аҳолисининг ёмон яшаётганини билдирмайди. Яъни ҳар бир мамлакатнинг ўз ижтимоий-иқтисодий ривожланиш шароитлари мавжуд.

Ҳукуматимиз томонидан мазкур йўналишда қўйилган илк қадам бу яна давом этади, деган фикрдан далолат беради. Биздаги энг катта солиқ ставкаси хусусида гапирадиган бўлсак, бу ҳар бир кишининг иш ҳақидан 40 фоиз ушлаб қолинади, дегани эмас. Масалан, ходимнинг ойлик иш ҳақи 11 та энг кам иш ҳақига ёки 19 минг 250 сўмга тенг бўлса, ундан 3150 сўм миқдорида, яъни 16,4 фоиз солиқ ушлаб қолинади. 40 фоизли солиқлар эса йирик маош олувчиларга солинади. Бундан ташқари, Президент Фармони билан йил мобайнида бир неча марта энг кам иш ҳақи миқдори ошириб борилади. Бунга баробар равишда солиқ ставкалари пасайиб боради. Бундай механизм меҳнат фаолиятини рағбатлантириб қолмай, аҳоли турмуш даражасини оширишга ҳам хизмат қилади.

«Туркистон-пресс»

ХАЙР-ЭҲСОН — КЎНГИЛ ОЛИШ ДЕМАКДИР

2000 йилнинг биринчи куни Қарши шаҳридаги Мустақиллик майдонида ўрнатилган арча атрофи эрталабдан то кечгача болалар билан гавжум бўлди. Шу куни 14 ёшгача бўлган 300 нафар кичкинтойга Қорбобо ва Қорқиз шаҳар ҳокимлиги томонидан тайёрланган совғаларни улашиб чиқди. Болаларга махсус дастур асосида тайёрланган концерт намойиш этилди.

Унгача эса, яъни 30-31 декабр кунлари 350 та корхона, ташкилот ва муассасада арча байрамлари бўлиб ўтди. Арча байрамида қатнашган болажонларга 72 минг дона совға берилди.

Фақат шу эмас. Шаҳар ҳокими ва унинг ўринбосарлари маҳаллаларда бўлишиб, ёлғиз, қаровчиси йўқ қариялар, ногиронлар ва беморлар ҳолидан хабар олишаётир. Масалан, дастлабки куни шаҳар ҳокими Йўлдош Қораев 20 нафар шундай кишини йўқлади, хайр-эҳсон қилди. Айтиш керакки, шаҳар ҳокимлиги томонидан ҳамиша шундай кишиларга эътибор берилиб, доимий равишда моддий ёрдам кўрсатилиб, кўнгил сўраб турилади. Хайр-саховат ўн кунлиги муносабати билан яна бир бор уларнинг кўнглини овлаш, ҳол сўраш, эҳсон қилиш имконияти туғилди. Шу мақсад учун бир миллион 800 минг сўм ажратилиб, 1778 та совға тарқатилди.

Бу имкониятдан шаҳардаги «Мурувват уйи», «Меҳрибонлик уйи» тарбияланувчилари, вилоят асаб-руҳий касалликлари диспансери даволанувчилари ҳам бенасиб қолишмади. Уларга ҳам совға-саломлар улашилди.

— Бу иш ой охиригача давом этади, — дейди шаҳар ҳокимининг ўринбосари Шодиой Мансурова. — Ҳокимликнинг шу соҳада махсус тадбири ишлаб чиқилган. Тадбир бекаму кўст бажарилади.

Эзгулик, хайр-саховат билан бошланган йил зафарларга тўлиқ бўлиши шубҳасиз. Одамларнинг кайфияти, интилиши шундан далолат бериб турибди.

— Бизни йўқлаганни Худо алқасин, — дейди шаҳардаги Қорлиқбоғот маҳалласида яшовчи Ойдин момо Раҳимова. — Мамлакат миқёсида хайр-саховатга киришилибдими, бу яхшиликдан нишона, бундай элнинг Юртбошисини ҳам, фуқаросини ҳам Аллоҳнинг ўзи ўтдан ҳам, сувдан ҳам сақлайди, толеини баланд қилади.

Илоҳим шундай бўлсин. Бир ғариб кўнглини овлаган киши Аллоҳнинг марҳаматига ноил бўлгусидир. Юзлаб, минглаб кишиларни дуосини олган зотни эса Аллоҳнинг ўзи ярлақайди, дастини дароз, мартабасини баланд қилади.

Нарзулла РАВШАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҚУЁШДЕК МЕҲРИБОН ВАТАНИНГ — ОНАНГ...

Юнусобод туманидаги 21-меҳрибонлик уйида байрамона руҳ ҳукмрон. Бу ерда қалби ўксик болалар учун яратилган шарт-шароитлар саховатли диёримизда донолик, бағрикенглик, меҳр-шафқат ҳамиша қадрланиб, эъзозланиб келаётганлигидан гувоҳлик бериб турарди...

Томоша залида республика Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси томонидан ҳадя қилинган — турли-туман ўйинчоқлар билан безатилган каттакон арча ял-ял товланади. Шунингдек, бу ерга Меҳрибонлик уйи ҳомийлари, саховатпеша фуқаролар томонидан жўнатилган турли-туман совғалар ҳам келтирилган эди.

Меҳрибонлик уйи директори Алла Демчук кечани кириш сўзи билан очди. Шундан сўнг мазкур даргоҳда ташкил қилинган ашула ва рақс ансамбли репертуаридан жой олган ранг-баранг бадиий чиқишлар, цирк томошалари, кичик саҳна кўринишлари намойиш этилди.

Болакайлар чеҳрасидаги қувонч уларнинг она Ватанга бўлган меҳр-муҳаббати билан уйғунлашиб кетганди. Айниқса, уларнинг ўз халқини севган, фарзандлар келажаги учун ҳар томонлама қайғураётган муҳтарам Юртбошимиз номини фахр билан тилга олганларида бу нарса яққол намоён бўлди. «Бахтли болалигимиз учун Президентимиз Ислом Каримовга катта раҳмат!» — баб-бараварига жаранглади қўнғироқдек овозлар. Ана шу жаранглар беғубор болалик меҳри акс этиб турарди.

Меҳр-мурувват кечасида сўзга чиққан республика «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармаси раиси Гулнора Йўлдошева ёш авлодни ҳар томонлама барқамол вояга етказиш борасида ҳукуматимиз томонидан яратилаётган имкониятлар ҳақида сўзлаб, болаларнинг бундай ғамхўрликка муносиб бўлиш учун яхши ҳулққа эга бўлишлари, аъло баҳоларга ўқишлари лозимлигини алоҳида таъкидлади. Кеча якунида Президент ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси жамоаси номидан 216 нафар болажонга байрам совғалари улашилди.

Муяссар УМИРОВА.

— Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови куни

САЙЛОВДА ФАОЛ ИШТИРОКИМИЗ — ЎЗ КЕЛАЖАГИМИЗГА ФАОЛ МУНОСАБАТИМИЗДИР

БУНЁДКОРЛИК

УНИ ҲАММА СОҲАДА КУЗАТИШ МУМКИН

Вақт — оқар дарё, дейдилар. Биз икки мингинчи йилни озод ва обод мамлакат эгалари сифатида кутиб олдик. Бунинг замирида теран маъно бор. Айни дамларда халқимиз муҳим сиёсий воқеа — Президент сайлови арафасида турибди. Кексаю ёш Ватан тақдири, ўз тақдири учун овоз беришга шайланмоқда.

Дилда орзу-ниятлар туғён уради. Одамларнинг онг-тафаккури ўзгариб, ҳаётимиз янги мазмун касб этмоқда. Бу ҳол мустабид тузум ҳукмрон бўлган давр билан ҳозирги кунларни бир-бирига таққослаганда, таҳлил қилганда яққолроқ кўзга ташланади. Қуйидаги фикр-мулоҳазаларга қулоқ тутайлиг-а.

Абдуваҳоб МИРАҲМЕДОВ — Пахтаобод машина-трактор парки бошлиғининг ўринбосари:

— Очиғи, саксонинчи йилларнинг охирини эсласам бир аҳволга тушаман, юрагим зирқирайди. Кун ора бузилиб турадиган машина-механизмларнинг ҳали у ерини, ҳали бу ерини ковлаганимиз-ковлаган эди. Юқори иш унумдорлиги қайда. Уст-бошимизга қараб бўлмасди. Эсиз умр, эсиз инсон қадр-қиммати, дея ачиниб кўяман.

Истиқлол туфайли кўксимизга шабада тегди. Бугун далаларимизни «Магнум», «Кейс» каби қудратли техникаларсиз тасаввур қилиш қийин. Қулайликда унча-мунча енгил автомобилдан қолишмайди. Ишлаб чарчамайсан. Бирор ерингга мой тугул, гард ҳам қўнмайди. Биз ана шу ғамхўрликларга жавобан астойдил ишлашимиз, замоннинг қадрига етишимиз лозим.

Музаффар МАМАЖОНОВ — Асакадаги «ЎзДЭУавто» қўшма корхонаси пайвандлаш цехи ишчиси:

— Ростини айтсам, корхонамизнинг ўзи бир мўъжиза. Мустақиллик йилларининг мўъжизаси бу. Истиқлолга эришмаганимизда ҳозирги тараққиётни тасаввурга ҳам сиғдириш маҳол эди. Мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган «Тико», «Дамас», «Нексия» автомобиллари бугун ўзбекнинг миллий фахрига айланиб қолди.

Собиқ империя қўрғони дарз кетганда «Энди қаердан машина оламиз, кунимиз икки гилдиракли аравага қоладими?», деб ваҳимага тушганлар ҳам бўлди. Теп-текис ерда бор-йўғи уч йилда замонавий автомобил корхонаси барпо этилишини ким ўйлабди, дейсиз. Лекин бу айни ҳақиқат. Саккиз йилдан бери юртимизда ўтказиб келинаётган доно сиёсат, халқимизнинг азм-шижоати туфайли оламшумул ишлар рўёбга чиқмоқда.

Ўзингиз биласиз, илгари автомобиллар асосан Россия ва Украинадан келтириларди. Ҳозир биз айнан шу мамлакатларга ўз машиналаримизни сотяпмиз. Ўтган йилнинг тўққиз ойида 12 мингдан ортиқ автомобил четга экспорт қилинди. Россиянинг ўзида Асака «тулпор»ларини сотишга хизмат қиладиган 22 та савдо шохобчаси очилди. Яқинда Омск ва Қозон шаҳарларида ҳам шу йўналишдаги тармоқлар иш бошлади.

Мен бўлажак сайловда Ўзбекистон автомобилсозлигига асос солган, ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларнинг ташаббускори ва раҳнамоси бўлган инсон — Ислом Каримов учун овоз бермоқчиман.

Отахон АЛАМАТОВ — Марҳамат туманидаги У. Қорабоев номли жамоа хўжалиги бригада бошлиғи, Ўзбекистон Қаҳрамони:

— Ўзбекистон азалдан пахтакор ўлка сифатида танилган. Эсимда, собиқ шўро замонида минг машаққат билан етиштирган ҳосилни арзимаган баҳода четга сотардик. Худога шукур, истиқлол шарофати билан пахта яккаҳокимлиги тугатилди. Азалдан экин экиб келинган майдонларнинг бир қисми одамларга уй-жой, томорқа учун тақсимлаб берилди. Кўплар ўз хусусий мулкига эга бўлди.

Андижонда дончилик соҳасида ўзига хос мактаб яратилганлиги биз учун кўнгиллидир. Фақат шугина эмас. Пахтачиликда тўплаган бой тажрибаларимиз мамлакатимизда кенг оммалашяпти. Деҳқонларимиз ҳар жиҳатдан рағбатлантириб борилмаганида бундай ютуқларга эришолмасдик, албатта.

Халқимиз 9 январда ўзи ишонган номзод учун овоз беришига ишончим комил. Бу билан юрт тақдири, ёрқин келажак учун ҳам овоз берган бўламиз. Ўсиш-ўзгаришларнинг туб илдизи мамлакатда амалга оширилаётган доно сиёсат туфайлидир.

* * *

2-Андижон округ сайлов комиссияси берган маълумотга кўра, 1.152.03 нафар фуқаро Президент сайловида қатнашади, озод ва обод мамлакат тақдирини белгилайди. Шу боис Андижон шаҳри ва барча туманларда, қишлоқ ва маҳаллаларда Президентликка номзодларнинг дастурлари кенг тарғиб қилинмоқда.

Андижон шаҳридаги 108 та сайлов участкасида тайёргарлик қизғин паллага кирган. Олимлар, фан ва маданият намояндалари, фаоллар маҳалла ва гузарларда бўлиб, кенг тушунтириш ишларини олиб бормоқдалар. Комил ишонч билан айтиш мумкинки, бугун ҳар бир фуқаро ҳуқуқ ва бурчини, сайлов кампаниясининг масъулиятини чуқур англайди. Бўлажак Йўлбошчини ўзи танлайди. Демократия дегани аслида мана шу.

Одилжон ШОДМОНАЛИЕВ, «Халқ сўзи» мухбири.

XX АСР МЕН УЧУН 1991 ЙИЛДАН БОШЛАНАДИ

Ҳа, ажабланманг, мен ўз ҳаётим, болаларимнинг ҳаёти, бўлажак авлодларимнинг ҳаёти 1991 йилнинг 1 сентябридан, озодлик қуёши Ватанимиз узра порлаган лахзадан, Президентимиз Ислом Каримовнинг биз озодмиз, дея бутун дунёга хайкирган сонияларидан бошланади десам тўғри бўлар.

Биз киммиз, ким эдик, ким бўлдик ва бизни нималар кутяпти? Бугун ана шундай саволлар ҳар биримизнинг кўнглимизда тебраниб турибди. Хўш, биз ким эдик, аниқроғи, мен ким эдим. Эски замонларнинг тили билан айтсам, дорихоначининг қизи. Шўро замонида одамлар яшашдан, фикрлашдан чўчирди. Ҳатто, жуда кўпчилик ўзбекча ўй ўйлашдан ҳам безиб қолган эди. Биз жар ёқасида эдик, одам сифатида ҳам, миллат сифатида ҳам. Лекин Худо бор экан, ҳақиқат бор экан. Боболаримизнинг руҳи-арвоҳи чирқиллаб турган пайтда, ўзбеклар тарихига, шунинг баробарида жаҳон тарихига Ватан, эл-юрт, одамлар тақдирини ўзгартиришга қодир, элим деб, юртим деб ёнган буюк бир шахс кириб келди. Кириб келдию, энди қулликда, азобда, ҳақсизликда яшаб бўлмайди, деб жар солди. Ватанимизни ёруғликка олиб чиқди, бизга ишонч берди, янги ҳаёт бағишлади.

Дадам раҳматлик, тириклигида Ислом Каримовнинг илк бор юртимиз анжуманида сўзлаган нутқларини тинглаб «Худо бизга Йўлбошчи юборди, энди хор бўлмаймиз» деб хурсанд бўлиб кетган эдилар...

Бугун дадамнинг сўзи қадрини, маъносини тушуниб турибман.

Чунки Мустақиллик ва ўтган 9 йил менга дадамнинг орзуларини қайтариб берди. Ватан ва юрт истиқболи учун ишлаш, яшаш энг олий саодат ва бахт эканлигини англатди. Ислом Каримов юртимизда сиёсий-иқтисодий ислоҳотларни амалга оширар эканлар, авваламбор аждодларимиз қонида жўш урган яратувчилик ва тадбиркорлик ҳиссини бизнинг юрагимизда акс-садо беришини хоҳлади. Шу боис, барча тадбиркорлик эшиклари ва имкониятлари очиб қўйилди. Биз Ватан, давлат, эл ва ўзимиз учун ишлай бошладик. Бу ўз навбатида жуда катта миқёсдаги ўзгариш, янгиланиш эди. Тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ва уни ривожлантириш бугун ва эртанги кун учун долзарб масала. Ривожланган мамлакатларнинг барчасида хусусий сектор тараққиётнинг ўзига хос кўзгуси ҳисобланади. Бизда-чи? 1991 йилдан то ҳозиргача қадар Президентимиз эълон қилган Фармон ва қарорларнинг иқтисодиётга тегишли қисмининг аксарияти бизни, тадбиркорларни қўллаб-қувватлашга, эҳтиётлашга қаратилган. Зеро, биламизки, 70 йиллик ёлғон ҳали тафаккурлардан тўлиқ ўчиб кетгани йўқ.

Биз, ҳар бир тадбиркор буни қалбан ҳис этиб турибмиз. Биламизки, юртимизнинг бугунги жамоли, у эришган улкан ғалабалар, бугунги кунда хусусий сектор миллий иқтисодиётда салкам 30 фоиз кучга эга бўлганлиги — ҳамма-ҳаммаси юрт отаси, Ислом Каримов туфайлидир.

Мен 1994 йилнинг охирларида Президентимиз тадбиркорлар билан ошкора мулоқот қилган чоғларида у киши билан учрашиш бахтига муяссар бўлганман. Бу ҳақда кўп марталаб дўстларимга гапириб берганман. Зеро, ўша суҳбат юрагимнинг мулкига, бойлигига айланган эди. У киши фикрларимизни эшитиб бўлгач, дорихонани хусусийлаштириш ҳақида гапирдилар. Бизни ана шунга даъват этдилар. Мен ҳаяжонланганимдан нима дейишимни билмай қолдим...

Бугун мен раҳбарлик қилаётган «Жўрабек» хусусий дорихонаси жаҳоннинг кўпгина машҳур фирмалари билан ўзаро манфаатли алоқаларни ўрнатган. Дори-дармон бозорида обрўга эга бўлган деярли барча фармацевтика корхоналарининг маҳсулотларини бизнинг дорихоналаримиздан топиш мумкин. Қолаверса, Олмалиқ шаҳрида қурилган заводимизда бугунги кунда антибиотиклар, хусусан, ҳамма биладиган ампециллинлар ишлаб чиқарилмоқда.

Президентимиз 2000 йилни «Соғлом авлод йили» деб эълон қилдилар. Бу йилдан давлатнинг истиқболи навқирон авлоднинг камоли билан белгиланишини яна бир марта ҳаммамизга уқтирдилар. Биз ўз навбатида бу йўналишда ҳам фаол ҳаракатларимизни бошлаб юборганмиз. Хусусан, фирмамиз халқаро «Фьючерс групп» ташкилотининг «Она ва бола» дастурини ҳаётга тадбиқ этишда кўмаклашмоқда. Маълумки, халқаро «Фьючерс групп» ташкилоти мамлакатимизда «Қизил олма» номини олган тадбирларни кенг миқёсда амалга оширмоқда. Ушбу тадбирларнинг мақсади аёлларимизга абортнинг зарарли оқибатларини тушунтириш, ҳомиладорликнинг олдини олиш учун замонавий дори-дармонлардан фойдаланиш афзалликларини тарғиб ва ташвиқ этишдан иборат. Кўплаб чет эл тиббий фирмалари қатори биз ҳам бу дастурга қўшилиб, маълум маънода ўз ҳиссамизни қўшдик, дея оламиз.

XX аср ниҳоясига етаяпти. XXI аср — янги уч минг йиллик бўсағасидамиз. Биз энди қандай яшаймиз, ким билан бирга бўламиз? Бу жуда муҳим масала. Ҳаҳсан мен тақдиримни, болаларимнинг тақдирини, келажагимни ўзбек давлатининг асосчиси, 9 йилда 9 минг мўъжиза яратган Ислом Каримовга ишониб топшира оламан. Менинг қатъий фикрим шу.

Мунира ҚОРИЕВА, «Жўрабек» хусусий фирмаси бошлиғи.

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловига саноқли кунлар қолди. Маълумотларга қараганда, барча округ ва участкаларда сайловга тайёргарлик ишлари якунланиш босқичига кирган.

— Олий Мажлис ва маҳаллий Кенгашлар депутатлиги учун бўлган сайловларга тайёргарлик кўриш борасида орттирган тажрибаларимиз Президент сайловида ҳам қўл келмоқда, — дейди 1-Тошкент шаҳар сайлов округига қарашли 416-сайлов участкаси раиси Саодат Абдуқаюмова. — Айни пайтда участкамиздаги сайловчиларнинг янги рўйхатини тайёрлаб қўйдик. Ҳудудимиздан сайловда 1233 нафар сайловчи қатнашади. Уларнинг сайлов қоидалари, кундалик нашрлар, ҳуқуқий адабиётлар билан танишишлари учун етарли шароит яратилган.

Сайлов участкаси раисининг фикрича, 9 январ куни сайловга сайловчиларнинг деярли ҳаммаси қатнашиши кутилмоқда. Улар, ҳатто кимга овоз беришларини ҳам дилларига тугиб қўйишган.

СУРАТДА: сайлов участкаси раиси (ўртада) Саодат Абдуқаюмова сайловчилар билан суҳбатлашаяпти.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

Америкадан мактуб

ҲАМ БУРЧИМНИ, ҲАМ ҚАРЗИМНИ ОҚЛАЙМАН

Шахсий китобхонам бор. Бу менинг АҚШга келиб уч йиллик ўқиш давомида орттирган энг катта бойлигим. Ихтисослигим гидротехник бўлгани учунми, унда барча тилларда чоп этилган муҳандислик, қишлоқ хўжалиги, экологияга оид китоблар, турли хариталардан тортиб, ўзбек, америка ва Европа бадиий адабиёти намуналаригача бор. Узбекистонга алоҳида жой ажратганман. Бугунги Узбекистон, унинг гўзал табиати манзаралари, тарихий ёдгорликларимиз, гўзал пойтахтимиз Тошкентнинг айни кундаги қиёфаси акс этган видеокассета, сурат-лавҳалар, Ватанимиз харитаси, турли йўналишдаги китоблар билан танишган киши, шубҳасиз, юртимиз ҳақида муайян тасаввурга эга бўлади. Китоб жавонимдан Президентимизнинг «Ватан саждагоҳ каби муқаддасдир», «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари», «Ўзбекистон XXI асрга интилмоқда» каби асарлари ва АҚШнинг собиқ Президенти Жорж Буш совға қилган китоблар алоҳида ўрин олган. Адабиётларга бойлиги ёки Ўзбекистон ҳақида маълумотлар кўплиги учунми, бошқа мамлакатлардан келиб ўқиётган талабалар китобхонамга тез-тез келиб туришади.

Ким келмасин, албатта, китобхонамнинг Узбекистон жавони олдида узоқ туриб қолади. Суратларни кўради, китобларни варақлайди. Уларнинг таклифи билан биргаликда юртимиз ҳақидаги видеокассеталарни томоша қиламиз. Меҳмонларнинг тасаввурларини янада бойитиш учун уларга қўшимча тарзда яна билган нарсаларимни ҳам гапириб бераман. Ким китобхонамга келган, кўрган бўлса, Узбекистонга, албатта, бир маротаба бўлсин боришни, уни кўришни орзу қилади. Йўлбошчимиз китобларини варақлаб, улар нима ҳақида эканлиги билан қизиқишади. Ҳамкурс талаба ва ўқитувчиларимнинг деярли ҳаммасига у кишининг инглиз ва рус тилларида чиққан асарларини бергانман. Улар китобни ўқиб, нафақат Узбекистон, балки Марказий Осиё минтақаси ҳақида ҳам кўп нарсаларни билиб олгани, тасаввур ва қарашлари ўзгаргани, бойигани ҳақида ҳаяжонланиб гапиришади. Хорижлик талабалар кўпинча менга: «Сизлар Президентингизни жуда ҳам яхши кўрасизлар-а», деб қолишади. Мен кейин уларга мамлакатимизда амалга оширилаётган ишлар, «Умид» жамғармаси ҳақида гапириб бераман. Эшитиб, китобларининг мазмуни етганидан кейин, тан олиб: «Арзийдиган инсон экан», деб айтишади. Кўп талабалар ўзларининг ҳисобидан ўқишади. Мен Узбекистон ёшлари шахсан Президентимиз назоратида бўлган «Умид» жамғармаси ҳисобидан ўқишини айтсам, аввал ҳайрон қолишади, кейин ҳавас қилишади. Ўтиш даврига қарамай Президентингиз ёшларга шундай имконият яратиб бераётган экан, буни фақат узоқни, мамлакат келажагини ўйлайдиган кишигина қилиши мумкин», дейишади.

9 январ куни АҚШда таҳсил олаётган барча «Умид»чилар элчихонамизга келиб, Президент сайловида қатнашамиз, Конституциядаги ҳуқуқимиздан фойдаланиб, ўзимиз танлаган номзод учун овоз берамиз. Биз танлаган номзод аниқ. У киши келажагимиз ёшлар, деб бизни ўйлаётган, бизга ғамхўрлик қилаётган эканлар, биз ҳам у кишини қўллаб-қувватлашимиз муқаррар. Бундан ўзгача бўлиши мумкин эмас.

Насиб қилса, шу йилнинг баҳорида магистрлик илмий даражасини олиб, юртимга, Узбекистонимга қайтаман. Мақсадим битта: ўқишда тўплаган билим ва тажрибаларим билан Президентимиз бошлаган, амалга ошираётган ислоҳотларни давом эттириш, муваффақиятли якунлаш учун ҳисса қўшиш. Шу мақсадим, ниятимга етолсам, Ватаним олдидаги, Президентим олдидаги ҳам бурчимни, ҳам қарзимни оқлаган бўламан. Бу менинг энг улуғ ва энг буюк мақсадимдир.

Азимжон НАЗАРОВ, Техас штатидаги университет талабаси.

Ойдин келажак сари

ТАРАҚҚИЁТ ЛОКОМОТИВИ

Ёки мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган қўшма корхоналарнинг иқтисодиётимизга қандай наф келтираётгани хусусида

Янги йил арафасида республикамиз ҳаётида муҳим аҳамиятга молик икки воқеанинг шоҳиди бўлдим. Улар Узбекистон фуқароси сифатида мени шодлантирди, ғуруримни оширди, қалбимни фахру ифтихор туйғуларига тўлдирди.

Биринчи воқеа Ўзбекистон ва Россия автомобиль дилерларининг Тошкент учрашуви эди. Асакадаги «ЎзДЭУавто» қўшма корхонасида ишлаб чиқарилаётган ўзбек автомобиллари экспорти бошланганининг уч йиллигига бағишланган мазкур учрашувда россиялик меҳмон — Москвадаги «Автомир» фирмасининг бош директори Александр Митко омади гапни айтди.

— Биз, Россия Федерациясининг турли шаҳарларидан келган автодилерлар бир неча кун мобайнида Андижон вилоятидаги еттита автомобиль заводининг иши билан танишдик, — деди у. — Булардан бири «ЎзДЭУавто» йиғув заводи бўлса, олтитаси бутловчи қисмлар ишлаб чиқарадиган корхоналардир. Рости, «ЎзДЭУавто» — ҳар қандай русумдаги автомобилларни тайёрлаш салоҳиятига эга завод. У, айтайлик, бизнинг Таганрогдаги корхонамиздан технология жиҳатдан тўблан фарқ қилади. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган автомобиллар замонавий, нархи ҳам анча арзон. Агар бизнинг Узбекистон билан ҳамкорлигимиз 1999 йилнинг май ойидан бошланганини айтсам, бу борада анча кечикканимиз аён бўлади. Бундан афсусланаётганимга ишонаверинг. Гап шундаки, ҳозир «Автомир» дўконларида «Нексия»лар савдоси чаққон. Ҳар ойда 250 тагача шу русумдаги автомобиль сотиляпти.

Учрашувда, шунингдек, «ЎзДЭУавто» қўшма корхонасида ўтган уч йил ичида жами 2 миллиард АҚШ доллари миқдорида 200 минг дона автомобиль тайёрлангани, унинг 32 мингтаси фақат Росия бозорига чиқарилгани мамнуният ила тилга олинди. Мулоқот чоғида яна бир жозибали рақам ҳам алоҳида қайд этилди: «ЎзДЭУавто» қўшма корхонасининг Андижон вилоятида ишлаб чиқарилган ялпи саноат маҳсулотидаги улуши 52,3 фоизни ташкил этмоқда. Қўшимчаси шуки, айни кунларда МДҲнинг бошқа мамлакатларида ҳам ушбу заводнинг дилерлик ва хизмат кўрсатиш тармоқлари фаолият кўрсатмоқда. Яқинда эса Хитойда унинг дилерлик ваколатхонаси очилган эди, тез орада Латвияда ҳам шундай ваколатхона иш бошлайди.

Бу муждалар нега мени ва бошқаларни қувонтирмасин?! Собиқ шўро даврида ҳатто аҳолисининг миниб турган оти ҳам қароқчилардек тортиб олинган Узбекистонда бугунги кунда олисни яқин, юмушни осон қиладиган, чиройлиликда ва қулайликда манаман деган хориж машиналаридан қолишмайдиган автомобиллар ишлаб чиқарилади-ю, бундан гурурланмай, фахрланмай бўларканми?!

Ушбу қувончли воқеанинг ҳовридан сезгандирсиз, навбатдаги воқеа тафсилоти ҳам ғоят мароқлидир.

Хабарингиз бор, 1999 йилнинг 26 январида «В. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси» давлат акционерлик жамиятида «ИЛ-114-100» русумли янги самолёт илк марта ҳавога кўтарилиб, синовдан муваффақиятли ўтган эди. Янги йил арафасида эса Каналанинг «Пратт-Уитни» ва АҚШнинг «Ҳамилтон-Сандерстренд» фирмаларида ишлаб чиқарилган двигател ва паррак ўрнатилган, 64 нафар йўловчига хизмат кўрсаталиган ана шу ҳаво кемасига Давлатлараро авиация қўмитасининг сертификати тантанали равишда топширилди. Эътиборли жиҳати шундаки, «Узбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси биринчи бўлиб мазкур самолётлардан учтасига буюртма берди. Хорижий авиакомпаниялар ҳам янги ҳаво кемасига катта қизиқиш билдирмоқдалар. Бу миллий авиация саноатимизнинг улкан салоҳиятидан, унинг нуфузи ортиб бораётганидан, истиқболи эса порлоқ эканлигидан далолат бермайдими?

Камина «ИЛ-114-100» русумли самолётнинг кенг ва ёруғ салонини кўздан кечирарканман, ана шу фикрлар хаёлимдан кечди. Ва мустақилликнинг саккиз йили мобайнида барча вилоятларда хорижий инвесторларнинг сармоялари иштирокида барпо этилган 327 та қўшма корхонанинг ҳар бири иқтисодиётимизда ўз ўрнига, ўз мавқеига эга эканлигини яна бир карра ҳис этдим, улар тараққиётимизнинг ҳақиқий локомотивлари ролини бажараётганликларига тағин-да иймон келтирдим.

Дарвоқе, «қўшма корхона» ибораси қай маънони англатади? Қўшма корхона — бу хорижий сармоя соҳиблари томонидан маҳаллий шериклар билан биргаликда таъсис этилган ва биргаликда унга эгалик қилувчи фирма дегани. Бошқача айтганда, ушбу фирмани тузиш ва иш юритиш мақсадида ҳар икки томон ҳам тегишли миқдорда сармоя сарфлайди. Ўтган 8 йил мобайнида 10 миллиард АҚШ долларидан зиёд сармоя республикамиз иқтисодиётига киритилгани бунга далил бўла олади.

Бу маблағ қайси мақсадларга сарфланмоқда? Мисол учун, «Сам-Кочавто» қўшма корхонасини олиб кўрайлик. Узбекистон Республикаси Президентлигига номзод Ислом Каримов самарқандлик сайловчилар билан учрашув чоғида бу вилоятда янгидан барпо этилган корхоналар хусусида гапирар экан, туркиялик ишбилармонлар билан ҳамкорликдаги мазкур қўшма корхона фаолиятига алоҳида тўхталганини яхши эслайсиз. Ҳақиқатан ҳам, у мамлакатимиздаги иккинчи, Марказий Осиёда ягона йирик автомобиль заводидир. «Узавтосаноат» уюшмаси ва Туркиянинг машҳур «Коч холдинг» компанияси ўртасида имзоланган шартномага мувофиқ, қисқа муддатда қурилиб, ўтган йилнинг баҳорида фойдаланишга топширилган ушбу корхона қарийб 12 гектар майдонни эгаллайди. Унинг саккиз қаватли маъмурий биноси, бу бино атрофида яратилган фусункор иҳёбон эса кўҳна Самарқанднинг «Сўғдиёна» мавзесига латофат бағишлаб турибди.

Шу кеча-кундузда қўшма корхонада турли русумдаги ихчам ва қулай автобуслар, турфа хил юк машиналари ишлаб чиқарилмоқда. Халқ хўжалигининг барча жабҳаларида фойдаланилаётган бу машиналар «Ивеко» Италия-Испания фирмасининг ихчам конструкцияларига асосланган ҳолда, «Коч холдинг» компаниясининг «Отойўл» заводида янада такомиллаштирилиб, Узбекистон шароитига мослаштирилгани жиҳатидан эътиборлидир.

Бухоро вилоятида ҳам кейинги йилларда 26 та қўшма корхона қурилди. Уларнинг кўпчилигида маҳаллий шериклар билан биргаликда таъсис этилган ва биргаликда унга эгалик қилувчи фирма дегани. Бошқача айтганда, ушбу фирмани тузиш ва иш юритиш мақсадида ҳар икки томон ҳам тегишли миқдорда сармоя сарфлайди. Ўтган 8 йил мобайнида 10 миллиард АҚШ долларидан зиёд сармоя республикамиз иқтисодиётига киритилгани бунга далил бўла олади.

Бу маблағ қайси мақсадларга сарфланмоқда? Мисол учун, «Сам-Кочавто» қўшма корхонасини олиб кўрайлик. Узбекистон Республикаси Президентлигига номзод Ислом Каримов самарқандлик сайловчилар билан учрашув чоғида бу вилоятда янгидан барпо этилган корхоналар хусусида гапирар экан, туркиялик ишбилармонлар билан ҳамкорликдаги мазкур қўшма корхона фаолиятига алоҳида тўхталганини яхши эслайсиз. Ҳақиқатан ҳам, у мамлакатимиздаги иккинчи, Марказий Осиёда ягона йирик автомобиль заводидир. «Узавтосаноат» уюшмаси ва Туркиянинг машҳур «Коч холдинг» компанияси ўртасида имзоланган шартномага мувофиқ, қисқа муддатда қурилиб, ўтган йилнинг баҳорида фойдаланишга топширилган ушбу корхона қарийб 12 гектар майдонни эгаллайди. Унинг саккиз қаватли маъмурий биноси, бу бино атрофида яратилган фусункор иҳёбон эса кўҳна Самарқанднинг «Сўғдиёна» мавзесига латофат бағишлаб турибди.

Шу кеча-кундузда қўшма корхонада турли русумдаги ихчам ва қулай автобуслар, турфа хил юк машиналари ишлаб чиқарилмоқда. Халқ хўжалигининг барча жабҳаларида фойдаланилаётган бу машиналар «Ивеко» Италия-Испания фирмасининг ихчам конструкцияларига асосланган ҳолда, «Коч холдинг» компаниясининг «Отойўл» заводида янада такомиллаштирилиб, Узбекистон шароитига мослаштирилгани жиҳатидан эътиборлидир.

Бухоро вилоятида ҳам кейинги йилларда 26 та қўшма корхона қурилди. Уларнинг кўпчилигида маҳаллий шериклар билан биргаликда таъсис этилган ва биргаликда унга эгалик қилувчи фирма дегани. Бошқача айтганда, ушбу фирмани тузиш ва иш юритиш мақсадида ҳар икки томон ҳам тегишли миқдорда сармоя сарфлайди. Ўтган 8 йил мобайнида 10 миллиард АҚШ долларидан зиёд сармоя республикамиз иқтисодиётига киритилгани бунга далил бўла олади.

Бу маблағ қайси мақсадларга сарфланмоқда? Мисол учун, «Сам-Кочавто» қўшма корхонасини олиб кўрайлик. Узбекистон Республикаси Президентлигига номзод Ислом Каримов самарқандлик сайловчилар билан учрашув чоғида бу вилоятда янгидан барпо этилган корхоналар хусусида гапирар экан, туркиялик ишбилармонлар билан ҳамкорликдаги мазкур қўшма корхона фаолиятига алоҳида тўхталганини яхши эслайсиз. Ҳақиқатан ҳам, у мамлакатимиздаги иккинчи, Марказий Осиёда ягона йирик автомобиль заводидир. «Узавтосаноат» уюшмаси ва Туркиянинг машҳур «Коч холдинг» компанияси ўртасида имзоланган шартномага мувофиқ, қисқа муддатда қурилиб, ўтган йилнинг баҳорида фойдаланишга топширилган ушбу корхона қарийб 12 гектар майдонни эгаллайди. Унинг саккиз қаватли маъмурий биноси, бу бино атрофида яратилган фусункор иҳёбон эса кўҳна Самарқанднинг «Сўғдиёна» мавзесига латофат бағишлаб турибди.

Шу кеча-кундузда қўшма корхонада турли русумдаги ихчам ва қулай автобуслар, турфа хил юк машиналари ишлаб чиқарилмоқда. Халқ хўжалигининг барча жабҳаларида фойдаланилаётган бу машиналар «Ивеко» Италия-Испания фирмасининг ихчам конструкцияларига асосланган ҳолда, «Коч холдинг» компаниясининг «Отойўл» заводида янада такомиллаштирилиб, Узбекистон шароитига мослаштирилгани жиҳатидан эътиборлидир.

Бир пайтлар Жиззах вилояти марказида ишқорли аккумуляторлар ишлаб чиқарадиган каттакон завод бўларди. Шаҳарликлар мазкур корхонада йиллар мобайнида маҳсулот ишлаб чиқарилмаганини ҳам билишади. Сабаб? 90-йилларнинг бошида собиқ шўро ҳудудида рўй берган иқтисодий таназзул натижасида бу заводда ҳам иш тўхтаб қолган эди. Бугунги кунда унинг негизида «Узэксайд» қўшма корхонаси ташкил этилган. Бир йилда янги корхонада 1 миллион дона қўрғошинли аккумулятор батареялари тайёрланади, шу билан бирга, 8 минг тонна иккиламчи қўрғошин қайта ишланади. Шу мақсадда 78 миллион АҚШ доллари миқдорида хорижий сармоя жалб этилади.

Хорижий сармояларни энг самарали соҳаларга жалб этиш ва уни тўлиқ ўзлаштириш ҳақида сўз юритиларкан, бу борада, айниқса, фарғоналиклар бошқаларга ўрнак бўлаётганликларини алоҳида таъкидлаш жоиз. Сўнгги йилларда Фарғона нефтни қайта ишлаш заводида дизель ёнилғиси таркибидаги олтингугуртни ажратиб олувчи янги қурилма ишга туширилгани, Тошлоқ туманида ДЭУ компаниялари гуруҳи билан ҳамкорликда ип-йигирув фабрикаси қурилгани, «Азот» бирлашмаси ҳам хорижий шериклар иштирокида қайта таъмирланаётгани фикримизнинг исботидир. 427 миллион АҚШ доллари миқдорида сармоя жалб қилинган сўнгги корхонадаги ишлар ниҳоясига етгач, мамлакатимиз қишлоқ хўжалиги соҳасини азотли ўғитлар билан таъминлашда туб бурилиш бошланиши кутилмоқда.

Республикамиз, шу жумладан, Қашқадарё вилоятининг иқтисодий салоҳияти юксалишида, шунингдек, чўл бағрида барпо этилаётган Шўртан газ-кимё мажмуининг аҳамияти ҳам беқиёс. Бу корхонада йилига 125 минг тонна полиэтилен хомашёси, бир неча ўн минг тонна конденсат ва 142 минг тонна суюлтирилган газ маҳсулотлари ишлаб чиқарилади. Унга 1 миллиард 300 миллион АҚШ долларидан ортиқ сармоя сарфланиши кўзда тутилмоқда.

Тошкент вилоятида эса хорижий сармоялар иштирокида ташкил этилган қўшма корхоналар сони 111 тага етди. Жанубий кореялик ишбилармонлар билан шериклиқда тузилган «Кабул-Ўзбек компани», Чехия билан ҳамкорликдаги «Кенаф», Буюк Британия иштирокидаги «Конмит» ва «Кибо» (Узбекистон-Германия) қўшма корхоналари шулар сирасига киради. Уларда ўтган йилнинг 11 ойи мобайнида 13,5 миллиард сўмликдан зиёд маҳсулот тайёрланди.

Ва ниҳоят, пойтахтнинг «Қўқча» мавзесида барпо этилган «Кабул-Ўзбек Ко» қўшма корхонаси шарофати туфайли 2700 киши иш билан таъминланди. Уларнинг кучи билан энди йилига 24,454 тонна калава, 9 миллион погон метр бўз матоси ишлаб чиқариш мўлжалланмоқда.

Буларнинг ҳаммаси Президентимиз томонидан белгилаб берилган тараққиётимизнинг бешинчи устувор йўналиши — иқтисодиётда таркибий ўзгаришларни таъминлаш борасида амалга оширилаётган амалий ишлар натижасидир. Зеро, мазкур ўзгаришлар корхоналарни янгилаш ва техник қайта жиҳозлашга, мамлакатнинг бой табиий ва минерал-хомашё салоҳиятидан тўла ҳамда оқилона фойдаланишга, экспортга мослашган ва импорт ўрнини босувчи маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган қувватларни барпо этишга қаратилгани туфайли ўз самарасини бераётир. Юртимизнинг иқтисодий қудрати кундан-кунга ортиб, халқимизнинг турмуш даражаси тобора яхшиланиб бормоқда. Янги 2000 йилда ҳам ана шу йўналишда бундан-да жозибалироқ ва салмоқлироқ ютуқларга эришишимиз муқаррар. Бугун шу йилнинг 9 январ куни бўлиб ўтадиган Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови руҳи билан яшаётган, бу сайловда фаол иштирок этиб, энг муносиб номзод учун овоз беришга азму қарор қилган бунёдкор ва аҳил халқимиз, ҳар бир ватандошимиз бунга тўла ишонади.

Икром ЎТБОСАРОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

Филип ВАЙГОРС, «ЎзКейсмаш» қўшма корхонасининг Бош директори:

«ХАЛҚ ЎЗИНИНГ КЕЛАЖАГИ УЧУН ОВОЗ БЕРИШИГА ИШОНАМАН»

«ЎзКейсмаш» қўшма корхонаси 1997 йил июл ойида ташкил топган. Қўшма корхона асосан жаҳон стандартларининг барча талабларига жавоб берадиган «Кейс 2022» пахта териш машиналарини ишлаб чиқаради.

Фаолиятимизнинг дастлабки йилиданоқ биз ишлаб чиқарган машиналар республиканинг турли вилоятларида пахта теримида ишлатилган эди. Биз машиналаримиз ҳақида яхши баҳолар оляпмиз. Масалан, бу йил Тошкент вилоятида ҳар бир пахта териш машинаси билан ўртача 400 тонна пахта йиғиб олинди. «Кейс Корпорэйшн», Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги ҳиссадорлик жамияти ва «Ўзқишлоқмаш-холдинг» компанияси каби ҳамтаъсисчиларимиз ёрдамида жуда қисқа фурсат ичида янги ишчан жамоа тузилди. Биз ходимларимизнинг ишидан мамнунмиз. Жумладан, уларнинг меҳнати «Кейс Корпорэйшн» томонидан ҳам тақдирланди. Республика ҳукумати ва шахсан Президент Ислом Каримов бизни қўллаб-қувватламаганида бундай жуда қисқа вақт давомида янги корхона ташкил этиб бўлмаслигини тўла англамоқдамиз.

Мен республикангизга яқинда келдим ва ўтган йилнинг декабр ойидан «ЎзКейсмаш» қўшма корхонасининг Бош директори лавозимида иш бошладим. Узбекистонда илгари ҳам бўлганман ва айтишим мумкинки, мамлакатда ишлаб чиқаришнинг деярли барча соҳаларида кенг ўзгаришлар амалга оширилмоқда. Яна жуда кўп ишлар қилиш зарур ва биз катта ниятлар қилганмиз. Охирги икки йил ич

КЕЛАЖАГИ БУЮК ДАВЛАТНИНГ ОЛТИН ПОЙДЕВОРИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Мамлакатимизда мустақил инсонни тарбияламоқ учун зарур бўлган барча иқтисодий, ижтимоий, сиёсий ҳамда маънавий имкониятлар тобора кенгайиб бормоқда. Гап ана шу имкониятлардан оқилона фойдаланишда, касби, вазифасидан қатъи назар, соғлом авлод тарбияси билан шуғулланиши керак бўлган барча кишиларнинг фаолиятини омилкорлик ва илмийлик асосида узлуксиз фаолиятга айлантиришда қолган.

Шахс мустақиллиги – болаликдан шаклланувчи сифат. Албатта, унинг негизида генетик қадрлар ётса-да, шаклланишида эса тарбиянинг роли бениҳоя каттадир. Одам тарбия воситасидагина инсонга айланади, чунки у табиат, жисм бериши мумкин бўлмаган барча нарсаларни тарбиядан олади. Шунинг учун тарбия қанчалик мукаммал ва улуғвор бўлса, кишилар ўзларини шунчалик бахтли ҳис этадилар. «Тарбия, – деган эди машҳур грек файласуфи Диоген, – ёшларни тоқатли қилади, мўйсафидларни юпатади, камбағални бойитади, бойларни кўркам қилади. Соғлом ота-оналардан соғлом болалар туғилади, эркин, комил, мустақил ота-оналардан эркин, комил, мустақил фарзандлар дунёга келади».

Ўзбек халқи – болажон халқ. У ўз фарзандининг бахти йўлида ҳамма нарсага тайёр. Бундай улуғ сифат учун миллатимизга тасаннолар айтмоғимиз керак. Лекин ота-оналар болалари қилиши керак бўлган ишларни ўзлари қилсалар, болаларнинг ўрнига ўзлари ўйласалар, уларни оила бағридан чиқармасалар, ижтимоий чидамлиликка ўргатмасалар, уларда энг қадрли ва белгиловчи хусусият – «Мен»ни шакллантирмасалар, унда болажонлигимизнинг қадри нима бўлади? Соғлом авлоднинг-чи?

Соғлом авлодни шакллантиришда кишиларимизни мустақил фикрлашга ўргатиш, уларнинг ўзига бўлган ишончини орттириш, айниқса, муҳим аҳамиятга эга. Чунки, Юртбошимиз таъкидлаганидек, тафаккур озод бўлмаса, онг ва шуур тазйиқдан, қулликдан қутилмаса, инсон тўла озод бўла олмайди.

Соғлом авлод – бизнинг келажагимиз, бизнинг миллат сифатида жаҳон халқлари орасидаги оримиз, номусимиз, тақдиримиз. Шунинг учун оилада ота-она, боғчада тарбиячи, мактабда ўқитувчи ҳар бир бола тимсолида такрорланмас индивидни, шахсни, тарихни кўрмоғи ва шу мақсаддан келиб чиққан ҳолда, у билан муомалада бўлмоғи, унинг ўзигагина хос бўлган қизиқиш, фаоллик куртакларини ривожлантиришга аҳамият бермоғи, айни чоғда уларни атрофдагиларга нисбатан меҳр-муҳаббат, масъулият ҳисси руҳида тарбияламоғи, бош ҳарфлар билан ёзиладиган **ИНСОН**ни шакллантирмоғи керак.

Миллий дастурни амалга ошириш, шахсда «Мен»ни шакллантириш, унда мустақил фикрлашни қарор топтириш боғча болаларига, мактаб ўқувчиларига, олий ўқув юрти талабаларига мустақил индивидуал ёндашувни талаб этади. Шунинг учун Соғлом авлод йили дастурига, бизнингча, таълим ва тарбиянинг узлуксизлигидан келиб чиққан ҳолда, унга индивидуал ёндашишга оид тадбирлар, шахсда мустақилликни шакллантиришга кўмак берувчи, энг муҳими, Ўзбекистоннинг истиқболи ва истиқлоли ҳақида қайғуриш, ўзингга ва ўз халқининг, Ватанининг қадру қиймати, ор-номусини англаб, уни ҳимоя қилиш, юксак ғоялар, янги фикрий кашфиётлар, ниятлар оғушида меҳнат қилиб, истеъдоди, бор имконияти, керак бўлса, жонини юрт истиқболи, элига бахшида этишни ўз ичига олган мустақиллик тафаккурини шакллантиришга ёрдам берувчи воситалар киритилса, айни муддао бўлар эди.

Шахснинг мустақил фикрга эга бўлишлиги – бу ўз-ўзини билишнинг юқори даражада ривожланганлигининг натижасидир. Ўз-ўзини билиш унинг ўз-ўзини кузатиши, ўз фаолиятини таҳлил қилиши, ўзига-ўзи баҳо бериши демакдир. Инсоннинг ўз-ўзини билишига кўра, унинг жамияттаги ўрни қадрланади. Бу ўринда ўз-ўзини тарбиялаш муҳим ўрин эгаллайди.

Олий ўқув тизимида ўқув жараёни асосан назарий ва амалий қисмдан ҳамда мустақил ишдан иборат. Бизнингча, ушбу мустақил иш соатлари аста-секин таълимни ташкил қилишнинг асосий шакларидан бирига айланмоғи керак. Соатлар тақсимига кўра, унинг ҳажми назарий ва амалий машғулотлардан ҳам кўпроқни эгалламоғи зарур. Шу жараёнда талабаларда ўз-ўзини билишни шакллантирувчи махсус методик қўлланмалар яратиш, уларнинг назарий ва амалий асосларини ишлаб чиқиш мақсадга мувофиқдир.

Албатта, талабанинг фаолияти қанчалик хилма-хил ва мураккаб бўлса, унинг ўз-ўзини билиши шунча нозик ва дифференциаллашган бўлади. Айни вақтда бу ҳолат талабанинг ўз устида ишлашини, унинг ўзига нисбатан талабчанлигини орттиради. Мазкур жараёнда талаба ёшларимизнинг китобларга, илмий фактларга, информация ва манбаларга муносабати масаласи алоҳида ўринни эгаллайди.

Кишилик тарихи шундан далолат берадики, ҳақиқатни ўзгалар тилидан билиб олиш мумкин эмас. Ҳақиқат шахснинг ўз фаолияти, ўз кучи, ўз тиришқоқлиги билан забт этилади, холос. Чунки илмда, билимда энг ишончли замин кишининг ўз ақли ва тафаккуридир. Ақл, тафаккур мустақил ўрганиш, изчиллик, тиришқоқлик туфайлигина шаклланади. Бунда ёшларимизда биринчи галда ахборотларга нисбатан катта қизиқиш, чанқоқлик муносабатини шакллантирмоқ, иккинчидан, ана шу ахборотларни асл ва ноасл, тўғри ва нотўғри, зарур ва нозарур, бугун ва эртага кераклиларга ажрата олиш қалоҳиятини, учинчидан, ҳар бир ахборотга ўз ақл нури билан қарай олиш фанда, ҳаётда етакчи куч бўлиб қолишини англаш қадрини шакллантириш муҳим аҳамиятга эга.

Президентимиз халқимизни ҳамиша огоҳликка даъват этиб келмоқдалар. Бу даъват оддий чақириқ эмас. Керак бўлса, бу мустақил юртимизнинг келажаги, бахти ҳаққи, халқимизнинг абадийлиги, мангулиги, Юртбошимизнинг ўз халқи олдидаги жавобгарлигининг умумлашган ҳайқириғидир. Бу ҳайқириқ бизда сезгирлик, мустақиллик, ўзгалар ақли, кўрсатмаси билан эмас, ўз ақлимиз, виждонимиз амри билан бир қарорга келишлик, мустақил юксак фуқаролик жавобгарлигига чақиради.

Шахснинг эркинлиги, мустақиллиги икки томонлама баҳоланади. Уларнинг бири ижтимоий ҳаётда мавжуд, яъни тан олинган, қабул қилинган тартиб ва қоидалар, кодексларга нисбатан шахснинг муносабатини билдирса, иккинчиси эса шахснинг ўз режалари, ўз мақсади, вазифалари, бурчини қай даражада лойиҳалай ва белгилай олишидир. Албатта, бунда иккинчи баҳо биринчи баҳога нисбатан ҳал қилувчи рол ўйнайди. Чунки инсон биринчи галда ўзининг олдида эркин бўлмоғи керак. Бу эса, унинг жамият олдида ўз бурчини нечоғлик даражада англаганини билдиради. Тўғри, бу сифат жамият аъзоларида турли даражада кўринади ва биз ҳамиша бунда улуғ алломалар, буюк тарихий шахслардан намуна оламиз ва улар тимсолида ёшларни тарбиялаймиз.

Собиқ Иттифоқ республикалари орасида биринчи бўлиб Президентлик мақоми Ўзбекистонда амалга ошди. Мамлакатимизда тараққиёт йўлининг ўзига хос тамойиллари яратилди. Муҳими, нафақат Ўзбекистон учун, балки жаҳондаги қатор мамлакатлар учун бой методологик аҳамиятга эга бўлган шундай сиёсий хулосалар яратилдики, уларнинг ҳаммаси шахсдаги бир нарсанинг, яъни ундаги мукаммал мустақил тафаккурнинг меваси эди.

Ҳурматли Президентимизга хос бўлган ана шу мустақил тафаккур ёрдамида юртимиз улкан сиёсий-ижтимоий, иқтисодий ва маънавий қурилиш ва бунёдкорлик ўлкасига айланди. Шу туфайли эркинлик мамлакатимизнинг бундан кейинги тараққиётини белгилашнинг асосий тамойилига айланиб қолди. Мамлакат сиёсий, иқтисодий ҳаётини, давлат ва жамият қурилишини янада эркинлаштириш, авваламбор, аҳолининг сиёсий фаоллигини кучайтириш, жамиятда манфаатлар ва қарамақарши кучлар ўртасидаги мувозанатни таъминлайдиган кучли механизмларни шакллантириш, иқтисодиёт соҳасида биринчи навбатда давлатнинг бошқарув ролини чегаралаш, хўжалик юритувчи субъектларнинг иқтисодий эркинликларини ҳамда иқтисодиётнинг барча соҳаларида хусусий мулк миқёсларини кенгайтириш, мулкдорларнинг мавқеи ва ҳуқуқларини мустаҳкамлаш муҳим аҳамиятга эгадир.

Чунки мулкка эгалик қилиш ва шахс мустақиллиги бир-бирини тақозо қилувчи ҳодисалардир. Мулкка эгалик қилган инсонгина ўзини эркин шахс сифатида ҳис қила олади. Шу ҳолдагина ҳақиқий рақобат муҳити вужудга келади.

Рақобат бўлмаса, бозор иқтисодиётини барпо этиб бўлмайди. Рақобат – бозорнинг асосий шарти. Айни вақтда рақобат инсоннинг тараққиёт қонуни ҳамдир. Рақобатгина зарурият сифатида инсонни изланишга, тадбиркорликка, ижодий меҳнатга мажбур қилади. Аммолекин рақобат ва соний, маънавийлашган бўлмоғи керак. Шунинг учун ҳам биз шахс мустақиллигини ўзбилармонликдан ажратишимиз, кишининг ўзини ўзи қадрлашини эса унинг ўзига-ўзи бино қўйишлигидан, ўзининг ўзига ишончини эса ўзини бошқалардан катта олишидан жиддий фарқламоғимиз керак.

Маънавий ҳаётимизда мавжуд бўлган ўзибилармонлик, ўзига бино қўйиш, ўзини бошқалардан катта олиш каби иллатларга қарши оила, мактаб, ўқув юртлари, меҳнат жамоалари, маҳалла,матбуот органлари ёрдамида жиддий ишлар олиб боришимиз керакки, токи инсон шахси унинг эрки, эркинлиги, мустақиллиги уйғунлашган ҳолда яшасин. Кишилар бир-бирларига соғлом фикрда қарасинлар, соғлом ният, ҳавас билан муносабатда бўлсинлар. Ҳаётнинг мазмунини соғлом идрок қилсинлар. Фақат маънавий соғлом, кучли жамияттина ижтимоий, иқтисодий, сиёсий ҳаёт тарзини эркинлаштира олади, жисмоний ва маънавий соғлом кишиларгина эркинликни оддий, табиий инсон мавжудлиги, турмуш тарзи сифатида қабул этади.

Соғлом дунёқараш инсон мустақил мушоҳадасининг шундай якуниги, у туфайли инсон ўзининг ўтмишини бугунги куни билан, бугунги кунини эса келажаги билан узвий боғлай олади. Бунда у ўзининг тақдирида бошқаларнинг тақдирини ҳам кўра билади. У ўзини ҳаёт икир-чикирларидан тийиб, ўзида буюкликни яратади. Шундай қилиб, мустақил, эркин инсон келажаги буюк давлатни қарор топтиришда ўзи сингари фидоий, доно, кучли, бақувват, бахтли кишилар билан елкама-елка ва камарбаста бўлган ҳолда аниқ мақсадлар сари, аниқ фикрлар ва қарашлар билан олға қараб дадил қадам ташлайди.

М. ШАРИФХЎЖАЕВ,
Тошкент Молия институти ректори, академик.

КЎНГИЛ ТЎҚ БЎЛСА

Янгиариқ туманидаги Шароф Рашидов номли жамоа хўжалиги аъзоси Ҳасанбой Абдуллаевнинг вакти чоғ бўлганича бор. У оиласи билан салкам икки гектар майдонда деҳқончилик қилиб, шолидан мўл ҳосил етиштирди. Даромади ҳам ҳеч кимникидан кам бўлмади.

— Кўнглимни тўқ қиладиган яна бир гап бор, — дейди у. — Хўжалик бошқаруви ҳиммат кўрсатиб, бизга карвонсаройдай уй тиклаб берди. Яна айтаверсам, яқинда бироз хасталаниб қолганимда, ҳолимдан хабар олишди. Дори-дармондан ёрдам кўрсатишди.

Бундан мадад олган, турмуш шароитларини яхшилаётган оилалар хўжаликда оз эмас. Шу йилнинг ўзида яна етти пудратчи учун иморат бунёд этилди. Бунга имкон бераётган асосий омиллар қуйидагилардан иборат.

Хўжалик ҳар йили шартнома режаларини барвақт ва ошириб уддалаб, ўз ҳисобига келиб тушиши мумкин бўлган даромадни бутун ҳолатда қўлга киритишга интилади. Бунинг учун, табиийки, шунга яраша чора-тадбирлар кўрилади.

Мисол учун, бу йил хирмонга мўлжалдагидан 120 тонна зиёд шоли топширишди. Жами 2700 тоннага яқин ҳосилни саранжомлаб олиш учун атиги бир ой муддат етарли бўлди. Ўтган йили хўжалик ўрим пайтида четдан уч юз кишини ишга ёллаган эди. Бу йилги ҳосилни йиғиштириб олишда икки баробар камроқ ёрдамчи ҳам етарли бўлди. Авваламбор, қудратли «Нью-Холланд» ҳамда бошқа ўрим техникалари мавсумга «жон бағишлаб» турди. Шахсий манфаатдорлик ҳамда ишга астойдил муносабат туйғулари ортган пудратчиларнинг ўзлари ҳам гайрат отини қамчилашди. Умуман олганда ўтган йили шолидан олинган, соф даромад етти миллион сўмни ташкил этган бўлса, бу йил бу кўрсаткич 14 миллион сўмни ташкил этади. Асосан шоличиликка ихтисослашган хўжалик аҳли келгуси йилда ҳам самарадорликни кескин ошириш орзусида.

Хўжаликда 150 гектар майдонда пахта ҳам етиштирилади. Бу йил улар шартнома режасидагидан анча зиёд ҳосил олишди. Энг муҳими, унинг асосий қисмини юқори навларга сотишди. Натижада, умумий соф даромад ҳажмини пахта ҳисобига яна бир миллион сўмга ошириш имкони туғилди.

Сифатли шоли уруғлиги хўжаликнинг ўзида тайёрланади. Бу борада туманнинг бошқа хўжаликларига ҳам у яқин мададкор бўлмоқда. Уруғликни четдан ташиб келтириш бартараф қилинганлигининг ўзидан жамоа бу йил қарийб беш миллион сўмни иқтисод қилишга муваффақ бўлди.

Илгари мавжуд техника воситаларининг бир қисми тракторчилар яшаётган жойларнинг ўзида сақланар эди. Мутахассислар бу ҳол наф келтирмаслигини, техниканинг доимий шайлигини таъминлашга имкон бермаслигини айтишди. Хўжалик гаражи ишончли жой деб топилди. Йил якунида, фақат ёқилғи-мойлаш маҳсулотларининг ўзидангина 2 миллион сўм тежалганлиги ҳисоб-китоблар нақадар тўғри бўлганлигидан дарак берди.

Иқтисодий омилларда гап кўп. Лекин маънавий омиллар қудратини ҳам асло пасайтириб бўлмайди. Шу ўринда яна хўжалик ўз аъзоларига тиклаб берган иморатлар тўғрисидаги сўзга қайтишга тўғри келади. Ахир янги турар жой биноларини бунёд этишда у ўзининг иқтисодиёти учун сезиларли бўлган катта маблағлар сарфлаётгани ҳам йўқ. Бунинг учун хайрли ишларга даъват, қолаверса, ҳамқишлоқларнинг бир-бировга кўмаклашиши истагининг ўзи етарли бўлмоқда. Бир сўз билан айтганда, халқимизга хос бўлган ҳашар усулидан фойдаланилмоқда.

Ҳамқишлоғининг уй деворини тиклашда куч-қуввати бор кимса четда қолгани йўқ. Кўпнинг кўмаги билан ҳафта — ўн кун ичида уй девори қийинчиликсиз қад кўтариб турди. Ҳашарчилар учун ҳар куни серёғ ва сергўшт палов эса хўжалик ҳисобидан бўлди.

Хўжаликнинг қумлоқ ва сўға тупроғи пахса девор учун яроқсиз. Шу сабабли хайрли ишга қўшни «Гулистон» жамоа хўжалиги ҳам бош қўшди. Нафақат лой билан балки ҳашарчилар билан таъминлашда уларнинг мадади сезиларли бўлди.

Ўзаро мададкорлик тўйғуси каби, юксак орзу-умидлар, ишонч билан кўнгил тўқ ҳолда яшаш ҳам маънавий бойлик ифодасидир. Хўжалик аҳли шу нуқтаи назардан ҳам келгуси йил ҳосили учун пухта ҳозирлик кўрмоқда. Шу пайтчага 112 километр ариқ-зовурлар сифатли қилиб тозалаб қўйилди. Шудгорлаш ишлари кечиктирилмай амалга оширилди. 2000 йилда яна 12 оилага иморат қуриш учун тайёргарликка ҳам киришилди.

Сотим АВАЗ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Солиқчига синчковлик одат

МОЛХОНАДА... ЯШИРИН ЦЕХЛАР

Холиёр Шоймардонов билан Назирқул Аширов Шўрчи туманидаги У. Дониёров номли жамоа хўжалигида истиқомат қилишади. Холиёр хўжаликда электромантер бўлиб ишлайди. Назирқул эса вақтинча бекор. Лекин қонунбузарликда бир-биридан қолишмайди.

Холиёр қарасаки ҳамма тенгдошлари пулни пулга уриштириб пул чиқаришаяпти, «тирикчилик» қилишаяпти. Шуларни кўриб у ҳам уйи ёнидаги ёрдамчи бинони ўсимлик ёғи ишлаб чиқарувчи цехга айлантиришга қарор қилди. Аллақаерлардан чигитни эзиб ёғ олувчи мослама топиб келди. Симёғочга ер остидан кабел тортиб электр токи туширди. Пул деса ўзини томдан ташлайдиган ҳайдовчиларни ёллаб пахта заводларидан чигит ўғирлаб келди. Шу тариқа цех ишга тушиб кетди.

Чиллаки-чиллакини кўриб чумак уради, деганларидек Холиёрга эргашиб Назирқул ҳам ҳовли этагидаги молхонани яширин ёғ цехига айлантирди. Лекин ҳар иккала цех ҳам узоқ ишламади. Шўрчи туман давлат солиқ инспекцияси ходимлари ҳеч қаерда рўйхатга олинмаган; рухсатсиз ва ҳужжатсиз ишлаб келаётган цехлар фаолиятига чек қўйдилар.

Ўтказилган текширув давомида ҳар иккала цехдан ёғ ишлаб чиқарувчи мослама ва валлар, бир тоннадан ортиқ чигит, кунжара, сотишга тахт қилиб қўйилган пахта ёғи ва бошқа хил хомашёлар далилий ашё сифатида олинди. Тўпланган материаллар қонуний чора кўриш учун ҳуқуқни муҳофаза этиш идораларига юборилди.

Яқинда шу хўжаликда яширин тарзда пахта ёғи ишлаб чиқараётган Ўрол Сафаров ҳам қўлга тушди. У ҳам молхонасини цехга айлантириб қўйган экан. Текширув давомида маълум миқдорда чигит, мослама, пахта ёғи ишлаб чиқаришда қўлланиладиган махсус темир қувур каби жиҳозлар топилди. Истеъмолга яроқсиз маҳсулотлар ишлаб чиқараётган бундай сохта тадбиркорлар энди қилмишларига яраша жазоларини оладилар.

Бундай ноқонуний ишларга ёллар ҳам аралашаётганлиги кишини афсуслантиради. Шўрчи шаҳрида истиқомат қилувчи Гулчеҳра Муродова ўтган йилнинг июнида яширин йўллар билан ишлаб чиқарилган пахта ёғини сотиб юрганида қўлга тушиб маъмурий жавобгарликка тортилган эди. Ундан олинган 140 килограмм ўсимлик ёғи мусодара қилинди ва ўзига нисбатан 6600 сўм жарима солинди.

Чамаси, бу жазо Гулчеҳрага сабоқ бўлмаган экан. У рўйхатдан ўтмай, патент олмай яна ёғфурушликни давом эттираверди. Яқинда фуқаро Эшмат Бўроновга 20 литр ўсимлик ёғининг ҳар литрини 345 сўмдан сотаётган пайтида қўлга тушди. Текширув пайтида сотишга тахт қилиб қўйилган яна 93 литр ёғ чиқди. Ҳозир Г. Муродовага нисбатан жиноят иши қўзғатилиб, суриштирув ишлари олиб борилмоқда.

Жасур НОСИРОВ.

КИШДА ЁЗ НЕЪМАТИ

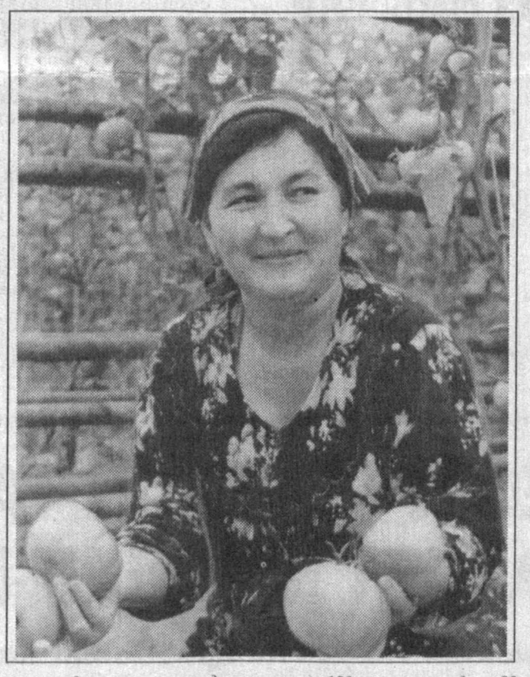

Қишнинг чирсиллама чилласида ҳам юртимиз бозорларини айлансангиз, пештахталарда товланиб турган помидору бодрингларни кўриб, ҳам хурсанд бўласиз, ҳам тиниб-тинчимас деҳқонга таҳсинлар ўқийсиз.

Кўзингизни қувонтирган бу табиат инъомлари сиз суратда кўриб турган Қибрай туманидаги «Бўраота» ширкат хўжалиги иссиқхонасида етиштирилган. 6 гектар экин майдонига эга бўлган бу иссиқхонада айни пайт пишиқчилик палласи. Жамоа аъзолари бу йилги мавсумда шаҳарликлар дастурхонига 150 тонна помидор, 80 тонна бодринг тортиқ этишни ният қилишган.

СУРАТЛАРДА: иссиқхона бошлиғи Шуҳрат Мираҳмедов ширкат аъзолари билан ҳосилни кўздан кечирмоқда; Зиёда Эргашевани жамоадошлари ўз ишининг жонкуяри сифатида ҳурмат қилишади.

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

БАЙРАМ ТУҲФАЛАРИ

Ҳар бир байрамнинг шукуҳи, ўз қувончи бўлади. Янги йилнинг шодиёналари эса улардан-да жозибали, ҳузурбахш ва бир умр эсда қоларли воқеаларга, тантаналарга бойлиги билан ажралиб туради. Йил алмашинуви онлари Асака туманидаги Қоратепа қишлоғи аҳолиси, айниқса, ёшлар учун омадли келди. Улар 110-механизациялашган кўчма қурилиш ташкилоти бинокорларидан уч қаватли кўркам мактаб биносининг калитини олдилар. Бунга қадар эса қоратепалик ўғил-қизлар анча файзи кетиб қолган мактаб биносида икки сменада таҳсил оларди.

Янги мактабнинг ҳамма хоналари замонавий жиҳозлар билан таъминланди. Бу соғлом авлоднинг баркамол инсонлар бўлиб улғайишида муҳим аҳамият касб этади.

О. ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ТАШКИЛОТ
Д-20, Д-50 мм.ли пўлат қувурларни сотади.
Мулоқот учун телефонлар:
41-31-72, 41-29-94, 41-25-72,
41-22-61, 41-27-04.
2323

ЧОРВАДОРЛАРГА МУКОФОТЛАР

Учқудуқ тумани қорақўлчилари Қизилқум яйловларини қўй-қўзига тўлдириш борасида тармоқ ходимлари орасида пешқадамлар сафида бормоқдалар. Бунда чорвачилик хўжаликлари, фермалар ўртасидаги ўзаро мусабоқалар яхши самара бераётир. Тумандаги «Жузқудуқ» ширкат хўжалиги қўйчивонлари 1999 йил якунлари бўйича ғолиб деб топилди. Шу муносабат билан хўжалик туман ҳокимлиги томонидан «Дамас» автомобили билан мукофотланди.

«Мингбулоқ» ширкат хўжалиги бош чўпони Сайитмурод Турсунмуродов эса «Урал» кажавали мотоцикли билан тақдирланди. Бундан ташқари юқори кўрсаткичга эришган 30 нафар чорвадорга ҳам туман ҳокимлиги томонидан қиймматбаҳо совғалар топширилди.

П.ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Чет эл технологияси ва хомашёсидан лак-бўёқ маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи Ўрта Осиёда ягона қўшма корхона
"Лок копор синтез"
ҚЎШМА КОРХОНАСИ
2000 йил учун шартномалар тузиш мавсумини давом эттиради, шунингдек
УНИВЕРСАЛ ЭМАЛЛАРНИ,
ТОМЛАРНИ БЎЯШ УЧУН БЎЁҚЛАРНИ,
ПАРКЕТ УЧУН
КЕНГ ЁЙИЛГАН РАНГЛИ ГАММА!
ШПАТЛЁВКА, ГРУНТОВКА ВА УНИВЕРСАЛ ЭМУЛЬСИЯ ЕЛИМИНИ (ПВА га ўхшаш) ТАКЛИФ ЭТАДИ.
СОТИБ ОЛАМИЗ: 0,25х712х820 ўлчамли ЭЖК, ГЖК ОК ТУНУКАЛАРИ.
Манзилимиз: Тошкент, Фарғона йўли, 35. Тел.: (371) 191-44-46, 191-47-41. Факс: (371) 191-74-63.
2444

МЕБЕЛЬ САЛОНИ
ASOSIYOB
Италия, Голландия ва Дания усталарининг энг яхши офис мебель тўплами
Илғор фикрлар қулай ўриндиқда ўтирганингизда келади
эркин тўплам
каталог бўйича танлаш
элтиб бериш ва йиғиш
Тошкент, Матбуотчилар кўч., 32.
Тел.: (371) 133-80-40
133-89-27
1816

Аттестация

КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШ ҚАЙ АҲВОЛДА?

Президентимиз Олий Мажлиснинг IX сессиясида сўзлаган нутқида «Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини амалга оширишдаги энг оғир, энг мураккаб ва энг нозик масала — 3 йиллик таълим муассасаларини ташкил этиш ва бу поғонада болаларимизга билим бериш ва касб-хунарга ўргатиш муаммоларидир», — деб таъкидлаган эди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасида ўрта махсус, касб-хунар таълимини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги (1998 йил, 13 май) ва «1999-2005 йилларда академик лицейлар ва касб-хунар коллежларининг моддий-техника базасини ривожлантириш ҳамда маблағ билан таъминлаш дастури тўғрисида»ги (1998 йил 23 сентябр) қарорларида белгиланган масалалар айнан шу мақсадга қаратилган. Бу ҳақда Давлат тест маркази таркибидаги Кадрлар тайёрлаш сифатини назорат қилиш, педагог кадрлар ва таълим муассасалари аттестацияси бошқармасининг Ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасалари аттестацияси бўлими бошлиғи Р. РАЖАББОЕВ мухбиримизга қуйидагиларни сўзлаб берди.

— Ўзбекистонда бугун 249 та ўрта махсус билим юрти, техникум мавжуд ва уларда 160 минг атрофида ўқувчи билим оляпти. Ўрта махсус таълим муассасалари қаторига 1998-1999 ва 1999-2000 ўқув йилларида янги ташкил этилган 30 та академик лицей ва 122 та касб-ҳунар коллежи қўшилди. Уларда жами 29 минг 229 ўқувчи ҳар хил йўналишлар бўйича таълим олмоқда. Келажакда бундай янги турдаги таълим муассасалари сонини фаолият кўрсатиб турган ўрта махсус ўқув юртлари, ҳунар-техника лицейлари ва бизнес-мактаблар негизида ҳамда янги қурилишлар ҳисобига кўпайтириш давлат режасига киритилган.

Республикамизда Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини рўёбга чиқаришга доир ташкилий чора-тадбирларда таълим муассасаларини аттестациядан ўтказиш ва аккредитациялаш, кадрлар тайёрлашнинг малака талабларини аниқлаш ҳамда сифатини баҳолаш ишларини ташкил қилиш ва мувофиқлаштириш бўйича таълим тизими бошқарувига боғлиқ бўлмаган ягона давлат назорат хизматини ташкил этиш белгиланган. Шу мақсадда Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат тест маркази таркибида Кадрлар тайёрлаш сифатини назорат қилиш, педагог кадрлар ва таълим муассасалари аттестацияси бошқармаси ташкил этилди. Бошқарманинг Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасалари аттестацияси бўлими ходимлари республикадаги мавжуд таълим муассасаларидан, ишлаб чиқариш корхоналаридан жалб этилган жамоатчи экспертлар иштирокида бугунги кунда Тошкент шаҳрида 41 та, Сирдарё вилоятида 11 та, Тошкент вилоятида 24 та, Самарқанд вилоятида 21 та ва Андижон вилоятида 22 та фаолият кўрсатаётган, жами 119 та ўрта махсус ўқув юртларининг, вилоятлардаги 4 та (Тошкент, Сирдарё, Самарқанд ва Андижон) ўрта тиббиёт ва доришунос ходимлар малакасини ошириш билим юртларининг ҳамда янги ташкил этилган 15 та академик лицей ва 43 та касб-ҳунар коллежининг таълим фаолиятини махсус дастур асосида ўрганди. Бундан асосий мақсад ўрта махсус ўқув юртларида тайёрланаётган кадрлар сифатини холисона баҳолаш, мазкур кўрсаткичга таъсир этувчи (ўқув жараёнининг ташкил этилганлиги, педагог-кадрлар ва моддий-техника базаси салоҳияти каби) омилларни ўрганиш, белгиланган йўналишларда янги турдаги таълим муассасаларига ўтишларига тайёргарлик жараёнида йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш чораларини белгилаш ва уларнинг рейтингини аниқлашдан иборат.

Бошқармамизнинг ўтган йилги 2-сон бюллетени айнан фаолияти ўрганилган 119 та ўрта махсус ўқув юртларида кадрлар тайёрлаш сифати таҳлилига бағишланади.

Ушбу сонда ўрта махсус ўқув юртлари фаолиятини ўрганиш дастури, Тошкент шаҳри ҳамда Тошкент, Сирдарё, Самарқанд, Андижон вилоятлари ўрта махсус ўқув юртлари фаолиятини ўрганиш натижалари ва кадрлар тайёрлаш сифати мониторинги асослари берилди. Фаолияти ўрганилган ўрта махсус ўқув юртларининг рейтинг жадваллари вилоят ва тармоқлар (вазирликлар) бўйича ҳам алоҳида келтирилди. Ўқувчиларнинг билим сифати, ўқув жараёнининг ташкил этилиши, педагог кадрлар ва моддий-техника салоҳияти бўйича рейтинг жадваллари, диаграммалар таҳлил қилинди. Минтақалар бўйича ўрта махсус ўқув юртларининг рейтинг гистограммаси кўрсатилди. Фаолияти ўрганилган ўрта махсус таълим муассасаларининг умумий рейтинг жадвалларидаги ўринлари ўқув юртлари тўплаши мумкин бўлган максимал 200 баллга нисбатан белгиланди. Ўқув юртларининг рейтинг жадвалидаги ўринлари 4 та: «аъло», «яхши», «қониқарли» ва «қониқарсиз» сифат майдонларига ажратиб таҳлил қилинди.

Максимал балл (200)нинг 86-100 фоизини тўплаган ва «аъло» сифат майдонидан ўрин олган биронта ҳам ўрта махсус ўқув юрти бўлмади. Максимал баллнинг 70-85 фоизини тўплаган 21 та ўқув юрти «яхши», 55-71 балл олган 68 та ўқув юрти «қониқарли» ва 55 фоиздан кам балл тўплаган 28 та ўрта махсус ўқув юрти «қониқарсиз» сифат майдонидан жой олди.

Энг юқори рейтинг Тошкент шаҳри (ўртача 129,3 балл) ва энг паст рейтинг Сирдарё вилояти (ўртача 99,7 балл) ўрта махсус ўқув юртларида кузатилган бўлса-да, бошқа вилоятлардаги фаолияти ўрганилган ўрта махсус ўқув юртларида ҳам зудлик билан бартараф этилиши зарур бўлган жиддий муаммолар мавжудлигини кўрсатди.

Ўрта махсус ўқув юртлари фаолиятида қайд этилган камчиликлар ва муаммоларнинг тўпланиб қолишига асосий сабаб, ушбу таълим тизимининг йиллар мобайнида эътибордан четда қолиб келганлигидадир. Жумладан, бугунги кунгача ўрта махсус таълимнинг давлат стандартлари ишлаб чиқилмаган ва жорий этилмаган, ўқув жараёнининг миқдори ва мазмунини белгиловчи меъёрий ҳужжатлар ўлда-жўлда қўлланилмоқда. 1994-1998 йиллар мобайнида атиги 37 та ўрта махсус ўқув юртида давлат аттестацияси ўтказилган. Шулардан 13 таси эса муваффақиятли, қолган 24 таси (65 фоизи) эса «шартли» равишда ўтган. Ўқув юртларида давлат аттестацияси жараёни жадвал асосида ўз вақтида бўлмаган. Айниқса, Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги ва Республика Жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси тасарруфидаги ўрта махсус таълим муассасаларининг биронтасида ҳам давлат аттестацияси ўтказилмаган. Ушбу вазирликларнинг ўрта махсус таълим муассасаларида меъёрий ҳужжатлар билан ишлаш, моддий-техника базасини мустаҳкамлаш талаб даражасида эмас.

Ўрта махсус таълим муассасалари фаолиятини ўрганиш, ўрта бўғин кадрлар тайёрлаш сифатини мониторинг тизими орқали кузатиб бориш, ўқув юртлари рейтингини аниқлаш республикамизнинг ўрта махсус таълим тизимида муҳим янгилик ҳисобланади. Бу ўринда шуни таъкидлаш керакки, ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаларида тайёрланадиган кадрлар сифатини назорат қилиш фақатгина мутасадди ташкилотларнинг эмас, балки кенг жамоатчиликнинг ҳам муҳим иши бўлмоғи лозим.

«Халқ сўзи» мухбири Г. ҲУСАНОВА ёзиб олди.

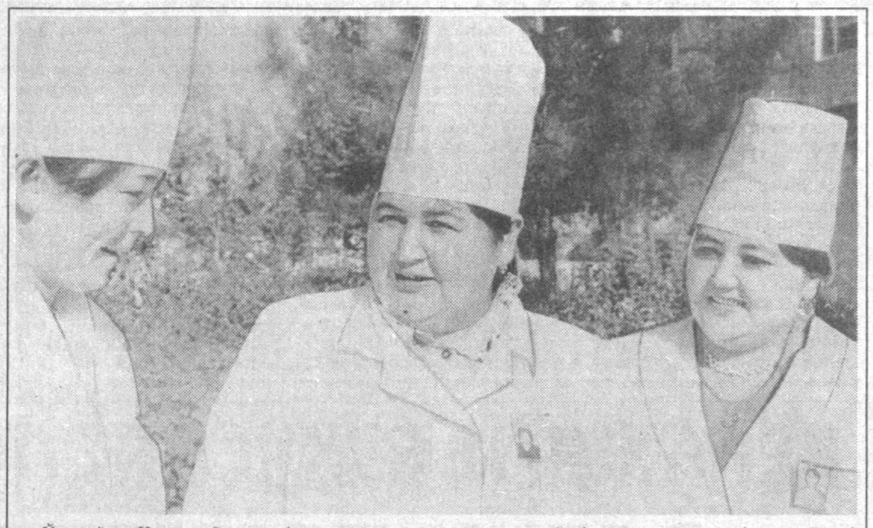

Ўтган йили Наманганда оилавий поликлиника фаолият кўрсата бошлаган эди. Бундай поликлиника Фарғона водийсида ягона ҳисобланади. Бу жамоа айни пайтда шаҳар аҳолисига хизмат кўрсатмоқда. Яқинда поликлиника жамоаси шаҳарнинг энг кўп аҳоли яшайдиган «Заркент», «Чаманзор», «Гўзал» мавзелари аҳолисини тўлиқ тиббий кўрикдан ўтказиб, шу соҳага доир суҳбатлар ўтказишди.

СУРАТДА: оилавий шифохона ходимлари — (чапдан ўнгга) шифокор Нодира Имомова, бош ҳаким Ойша Мирзатова, катта ҳамшира Дилором Топиболдиева.

Турғунбек МАҲКАМОВ суратга олган.

ҲАМРОҚУЛОВЛАРНИ ЖАҲОН БИЛАДИ

Шаҳмат

Улар оилада тўрт фарзанд. Икки ўғил, икки қиз. Ирода ва Иброҳим дорилфунун талабаси, Шаҳноза ва Жўрабек мактаб ўқувчилари. Ҳа, улар ҳали ёш, лекин ҳозирданоқ номлари тилларга тушган. Ўтган йили уларнинг оиласи Ўзбекистондаги энг яхши спортчилар оиласи, деб тан олинди. Шу муносабат билан вилоят ҳокимлиги Ҳамроқуловларга Самарқанд шаҳридан икки хонали квартира совға қилди.

Шаҳобиддин ака фарзандларини мусобақаларга жўнатиш олдидан дуо қилиб, уларга омад тилайди. Қайтишини бутун оила аъзолари интиқлик билан кутади. Хушхабарлар эса фарзандлардан аввалроқ қанот қоқиб келади.

Кўҳна Самарқанднинг Юсуф Ҳаррот маҳалласидаги бу оила муваффақиятларидан бутун шаҳар қувонади, улар билан фахрланади. Уларни спортимизнинг бўлғуси ёрқин юлдузлари, дея эътироф этишади. Оила бошлиғи Шаҳобиддин ака маҳалладошлари таъбири билан айтганда, азалдан шаҳмат ишқибози. Дастлаб фарзандлари даврасида мураббийликни бошлаган Шаҳобиддин ака бугун шаҳардаги «Шахмат клуби»ни бошқараяпти.

— Мактабга бормасимдан илгари шаҳматни ўргандим, — дейди оиланинг бош фарзанди Ирода. Укам Иброҳим ҳам худди мен каби шаҳмат оламига кириб келди. Кейинчалик Шаҳноза, ундан сўнг Жўрабек...

Ўн саккиз ёшли Ирода бугун Самарқанд давлат дорилфунуни жисмоний тарбия факультетининг учинчи курсида ўқийди. Ўтган йилги республика биринчилигида Иродадан ўтадигани бўлмади. Дастлабки чемпионлик унвони унинг халқаро мусобақаларда иштирок этишига йўл очди. Жаҳон чемпионатида 80 нафар шаҳматчи ўртасида олтинчи ўринни эгаллади. Бу эндигина спорт устаси талабларини бажарган талаба қиз учун юқори кўрсаткич эди.

Иброҳимнинг ютуқлари янада юксак. У ҳали ўн етти ёшга тўлар-тўлмас халқаро тоифадаги спорт устаси, деган фахрли номга мушарраф бўлди. 1998 йил унинг учун унутилмас омадлар ҳалқа этди. Эронда 20 ёшгача бўлган болалар ўртасидаги Осиё чемпионатида иккинчи ўринни эгаллади. Испаниядаги жаҳон биринчилигида эса у асосан ўз тенгқурлари билан дона сурди. Қўлга киритилаётган ғалабалар ўзига бўлган ишончни янада ошириди. Унинг ўйин маҳорати учрашувдан учрашувга ошиб борди. Шаҳмат тахтасида дадил от ўйнатиб, фил суриши, фарзин билан гоҳ ўнгдан, гоҳ сўлдан ҳужумга ўтиши рақибларини довдиратиб қўйди. Бундай ҳаракатлар ўз самарасини берди. Иброҳим Испаниядан жаҳон чемпиони бўлиб қайтди.

Ҳозир Иброҳим опаси каби СамДУ жисмоний тарбия факультети талабаси. 17 ёшгача бўлган шаҳматчилар ўртасида ўтказилган республика мусобақасида дорилфунун жамоасида қатнашиб, севимли олий даргоҳининг чемпион бўлишига муносиб улуш қўшди. 1999 йилнинг январида эса Москвада, ҳамдўстлик мамлакатлари спортчилари ўртасидаги халқаро мусобақада ҳам ғолиблик шарафи яна Иброҳимга насиб этди.

Спорт усталигига номзод — кенжатой Жўрабек ўн бир ёшда. У ҳам аллақачон ўз тенгдошлари ўртасида «Ўзбекистон чемпиони». У бундай шарафга икки бор эришди. Москвадаги халқаро мусобақада акаси Иброҳимдан кейин иккинчи ўринни эгаллади. Эронда ўтказилган Осиё чемпионатида ҳам у худди шундай натижани қўлга киритганди.

Шаҳматчилар сулоласи — Ҳамроқуловлар оиласида йиллар йиллардан қувончли келаяпти. Янги 2000 йилда ҳам уларга омад ёр бўлади, деб ўйлаймиз. Негаки, бир оила вакиллари бўлган бу тўрт чемпион олтмиш тўрт катак устида кўрсатаётган мўъжизалари билан кўпчиликни қойил қолдираяпти. Эришилган ютуқлар эса яна ғалабага чорлайди.

Абдурасул САТТОРОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

ТУХУМДАГИ КУТУБХОНА

Британиялик заргар Пол Качински 6 минг соат астойдил меҳнат қилиб, олтин тухум тайёрлади. Бу антиқа тухумнинг атрофи 20 минг дона қимматбаҳо рангли тошлар билан безатилиб, ичига бир неча жуда кичик китобчалар жойлаштирилган. Уларни махсус асбоб билан варақлаш мумкин. Ўқиш учун эса махсус лупадан фойдаланилади.

«ТИКУВ МАШИНАСИ» ГАЗЕТА ЎҚИЙДИ

Норвегияда шундай машина яратилдики, у кўзи ожиз кишиларга катта ёрдам беради. Қурилма тикув машинасига ўхшаган бўлиб, ҳар қандай нашрларни овоз чиқариб ўқий олади, фақат саҳифалар ғижимланмаган ва машинага тўғри қўйилган бўлса, бас. Машина бир дақиқада 100 сўздан 350 сўзгача мутолаа қилади.

ЎТКИР ҲИДЛИ ТЎСИҚ

Сўнгги даврда шаҳардан ташқаридаги йўлларда автомобилларнинг ёввойи ҳайвонлар билан тўқнашуви кўплаб содир бўлмоқда. Хайриятки, эндиликда бундай ҳалокатнинг олдини олиш мумкин. Бунинг учун ўзидан ўткир ҳид таратувчи «ямроқлар» керак, холос. «Ямроқ» пластмассадан тайёрланган бўлиб, у йўл четидаги дарахт шохларига боғлаб қўйилади. Ундан таралган махсус ҳид эса ёввойи ҳайвонларни катта йўлга йўлатмайди, яъни уларни ҳуркитади.

Мюнхен шаҳри яқинида ўтказилган ана шундай синов яхши натижа берди.

ТИББИЙ МАРКАЗ ФАОЛИЯТИ КЕНГАЙМОКДА

Нукус шаҳридаги скрининг (болаларда туғма ногиронликни аниқлаш) марказига 80 минг АҚШ доллари қийматига тенг «Виктор Делфия» лабораторияси ўрнатилди. Андижон шаҳридаги скрининг маркази эса 55 минг долларлик тиббий асбоб-ускуналар билан таъминланди.

— Экологик вазият оғир бўлган минтақадаги шифохонага берилган «Виктор Делфия» лабораторияси туғма ногирон болаларни даволашда яхши самара беради, — деди «Соғлом авлод учун» халқаро жамғармаси раиси Гулнора Йўлдошева. — Мазкур замонавий тиббий ускуна жамғармамиз негизида ташкил топган Тиббий ижтимоий марказ томонидан келтирилди.

Тиббий ижтимоий марказ 1997-2000 йилларга мўлжалланган, туғма ҳасталиклар билан дунёга келган болаларга ташхис қўйиш ва даволашга қаратилган «Она ва бола скрининги» давлат Дастурини амалга ошириш билан шуғулланади. Шунингдек, марказ Нукус, Андижон, Самарқанд, Фарғона, Қарши шаҳарларидаги Скрининг маркази шифокорларининг чет элларда малака ошириб келишига кўмаклашяпти. Бундан ташқари, марказ мутахассислари Тошкент ихтисослашган аёллар коллежида мунтазам равишда маърузалар ўқиб, тиббиёт ходимларини тайёрлашда ёрдам бермоқдалар, дейди жамғарма раиси.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, Марказнинг энг замонавий тиббий техникалар билан жиҳозланган 15 та «Амбуланс» тиббий автоуловлари ёрдамида 273 мингдан зиёд киши кўрикдан ўтказилди.

«Туркистон-пресс».

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ МИЛЛИЙ БАНКИ

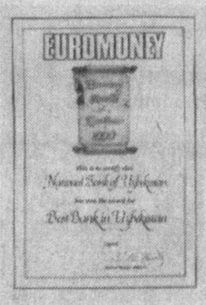

«Файненшл Таймс» нашриётининг халқаро молиявий ҳамжамиятда энг нуфузли «Банкир» журнали берган баҳога кўра
— жаҳондаги энг йирик банклар орасида 463-ўринни ва Осиёдаги энг йирик банклар орасида 67-ўринни эгаллаган,
— жаҳондаги энг ишончли 50 банк жумласига кирган,
«Евромани» журнали томонидан
— 1998 ва 1999 йилларда Ўзбекистондаги энг яхши банк,
— 1999 йилда Марказий Осиёдаги энг яхши банк деб эътироф этилган бўлиб,

ЯНГИ МИНГ ЙИЛЛИККА ҚАДАМ ҚЎЯР ЭКАН

Ўзига ишониб топширилган омонатлар учун ўзини масъул деб, замонавий халқаро банк маҳсулотларидан фойдаланиб, маблағларингиз ишончлилиги ва сақланишини таъминлаб ҳамда уларнинг даромадлилигини ошириб, янги 2000 йилда ўз мижозларига-Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг сўмдаги пластик карточкалари эгаларига улар ҳаёти ва саломатлигини бепул суғурталаш кўринишидаги қўшимча афзалликни ҳавола этади.

- Суғурта васиқаси мижозга сўмдаги карточкалар билан бирга берилади, уларнинг суғурта қопламаси 1000 АҚШ доллари миқдорига тенгдир.
- Тўловлар Ўзбекистон Республикаси Марказий банки курси бўйича сўм эквивалентида амалга оширилади.
- Васиқа мижозга уч йил муддатга берилиб, унинг Ўзбекистон Республикаси ҳудудида суткасига 24 соат мобайнида ҳимояланишини таъминлайди.
- Суғурта ҳолати содир бўлган тақдирда маблағларни олиш жараёни жуда тез ва жўн амалга оширилади.

БАНКИМИЗ МИЖОЗЛАРИНИНГ ФАРОВОНЛИГИ ТЎҒРИСИДА ҒАМХЎРЛИК ҚИЛАМИЗ!

Қўшимча маълумотларни қуйидаги телефонлар орқали олишингиз мумкин: (99871) 1376283, 1376280.

2421

Ўзбекистон Республикаси Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги жамоаси вазирликнинг умумий бўлим бошлиғи Тўра Ёқубовга онаси **БУНИСА аянинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент Молия институти жамоаси «Ўзбекистон тарихи ва демократик жамият қуриш назарияси асослари» кафедрасининг аъзоси, меҳнат фахрийси, тарих фанлари доктори, профессор **Муталиб МАМАЖОНОВнинг** вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор этади.

Тошкент автомобиль ва йўллар институти ректорати ва касаба уюшмаси «Йўл қурилиш материаллари» кафедрасининг собиқ мудири, доцент **Воҳид ЮНУСОВнинг** вафоти муносабати билан унинг оиласига чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги «Ўзбектеатр» ижодий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, театр ижодкорлари уюшмаси А. Навоий номидаги Давлат Академик катта театри яккахони, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист **Абдулла БОЗОРОВнинг** вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

Саноатда ва кончиликда ишларни бехатар олиб борилишини назорат қилиш Давлат қўмитаси Наманган вилояти тоғ-кон техника инспекциясининг бошлиғи Валижон Аҳмедовга волидаи муҳтарамаси **Мадинаой МИНЛИБАЕВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон акциядорлик тижорат саноат қурилиш банки «Ўзсаноатқурилишбанк» жамоаси молия-тижорат бошқармаси бош мутахассиси Инобат Иноғомовага волидаи муҳтарамаси **Ҳалима ЁҚУБОВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. РИЗАЕВ, С. ЗИНИН, М. МИРАЛИМОВ, С. МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), М. САФАРОВ, Р. ФАРҲОДИЙ, И. ХУДОЁРОВ, И. ШОҒУЛОМОВ, О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:

Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Ҳуқуқ — 136-07-94;
Иқтисодиёт — 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги — 136-37-85
Маънавият ва маърифат — 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 017, 25163 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II компьютерида терилди ҳамда операторлар С. ЛУКИН ва Ж. ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — Ю. ҲАМИДОВ. Навбатчи муҳаррир — Г. ЙЎЛДОШЕВА. Навбатчи — О. РАЖАБОВ. Мусаҳҳиҳ — Ш. МАШРАББОЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00
топширилди — 21.30
1 2 3 4 5 6